

Dr. SCHWABE.

Namen der Ziekten en hunne geneesmiddelen in de Homœopathie.

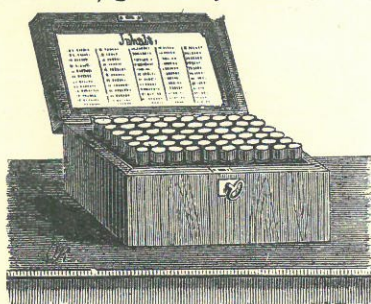
Alle middels met gebruiksaanwijzing zijn verkrijgbaar in druppels en pillen in botteltjes van Eén Shilling bij:

DE HOLLANDSCHE APOTHEEK,
Postbus 186, Pretoria, Marktpl. v/d. Waltstr.

DE INTEROCEANA APOTHEEK,
Postbus 46, Pietersburg, Marktpl.

Postgeld 2d. per bottel.

Aambeien	Nux. voc., Sulfur.
Aangezichtspijn, kloppend	Belladonna.
Ademhaling, bezwaren der	Phosphorus.
Ademhaling, ziekten der	Tartarus emeticus.
Afgang, waterig	Ipecacuanha.
Baarmoederbloeding	Ipecacuanha.
Been, aandoening v. 't chron.	Calcar, carb., Silicea.
Been, pijnen in het	Merc. sol.
Bevalling bij	Arnica.
Bleekzucht	China, Pulsatilla.
Bloedaandrang naar 't hoofd	Aconitum, Coffea.
Bloedophoesten	Ipecacuanha.
Bloedvloeiing bij de verlossing	China.
Borstkramp	Ipecacuanha.
Borstwaterzucht	Arsenicum.
Braken	Nux. vom.
met diarrhee	Ipecacuanha.
Buikpijn bij kinderen	Chamomilla.
Buikwaterzucht	Arsenicum.
Cholera	Arsenicum, Veratrum.
Cholérine	Ipecacuanha, Veratrum.
Croup	Hepar. sulf.
Diarrhee, verzwakkende	Phosphorus.
Diarrhee, waterige	Arsenicum.
Diarrhee, groene bij kinderen	Chamomilla.

Postzendingen worden vlug uitgevoerd naar alle delen van Afrika en alle inlichtingen gratis verstrekt op aanvraag bij

DE HOLLANDSCHE APOTHEEK,
Postbus 186, PRETORIA.

Enige invoerders van Dr. Schwabe's Wereldberoemde Homœopathische Geneesmiddelen.

Prijs van Complete Kastjes van af 15/-.

Diphteritis	Mercur. cyanatus.
Droge verkoudheid	Bryonia.
Duizeligheid	Belladonna.
Engelsche ziekte	Mercur. sol.
Ettering der klieren	Sulfur.
Galbraken	Nux. vom.
Geelzucht	Bryonia.
Genezing van zweren	Silicea.
Gewrichtsrheumatisme	Bryonia.
Heeschheid	Drosera.
Hoesten der kinderen	Drosera.
Hoesten met opgeven	Bryonia.

ALMANAK

VOOR DE

Nederduitsch Hervormde Kerk van
Zuid-Afrika,

voor het jaar Onzes Heeren

1916.

*Uitgegeven van wege de Algemeene Vergadering
der Nederduitsch Hervormde Kerk.*

Onder Redactie van

Ds. JAC. VAN BELKUM en Ds. P. W. ENNIS.

Gedrukt ter Volkstem-drukkerij, Pretoria.

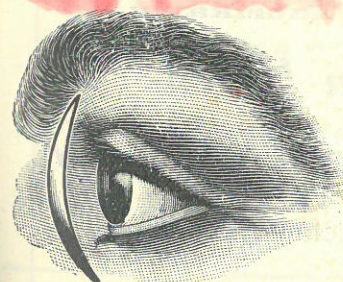
1915.

G. GLIETENBERG, D.B.O.A., F.I.O. (Lond.),

Gekwalificeerde Oogheeskundige en Brillenmaker.

Lid van het Instituut van Oogheeskundige Opticiens.

225 Pretorius Str., PRETORIA.

Passen en geschikt maken van oogheeskundige brillen voor het herstellen en verlichten van slechte ogen.

SPECIALITEIT in brillen met twee brandpunten onzichtbaar

(voor veraf en nabij zien).

SCHIETBRILLEN

worden op verzoek gemaakt.

JOHN JACK,

BEPERKT,
Kerkstraat Oost,
PRETORIA.

Het bekende Huis voor

MANUFACTUREN,
HEREN KLEDING,
KLEREN OP MAAT,
Dames- en Kinderen-
KOSTUMES,
MODE HOEDEN,

alsook de beste fabrikaten in

Dames- en Heren-
SCHOENEN en LAARZEN.

Beleefd aanbevelend.

INHOUD.

	Pagina.
Feest en Vakantiedagen, enz.	4
Een woord vooraf	5
Bijbelse Kalender	7
Historiese Kalender met zons op- en ondergang ...	31
Posttarief, enz.	43
Nederduits Herv. Kerk in Z.-Afrika	49
Dienstdoende Predikanten op 1 November 1914 ...	73
Predikanten van de Ned. Herv. Kerk sedert 1852	74
Onreine Gogga's	77
De Kerkklok	93
"Wete als mijn God"	95
De Weduwe en haar olie	99
Het Distrikt Hospitaal te Heidelberg (Transvaal)	104

VRAAG VOOR . . .

"EUREKA" SIGARETTEN
en TABAK,
Overal Verkrijgbaar.

In alle tins en doosjes worden de zo welbekende
coupons gepakt bij ruil voor mooie boeken in beide
talen.

Fabrikant L. TE GROEN,
Pretoria.

FEEST- EN VAKANTIEDAGEN.

Kerkelijke Feestdagen.

Goede Vrijdag	21 April.
Paaschdag	23 April.
Hemelsvaartsdag	1 Junie.
Pinksteren	11 Junie.
Kerstfeest	25 Decen.ber.

Kerkelijke Gedenkdagen.

Hervormingsdag	31 Oktober.
----------------	-------------

Nationale Gedenkdagen.

Amajubadag	27 Februarie.
Dingaansdag	16 December.

Vacantiedagen.

Nieuwjaarsdag	1 Januarie.
Paaschmaandag	24 April.
Victoriadag	24 Mei.
Uniedag	31 Mei.
Koningsverjaardag	7 Augustus.
Koningsverjaardag	2 Oktober.
2e Kerstdag	26 December.

Zon- en Maans-verduisteringen.

In 1916 zullen er zijn drie zons- en twee maans-verduisteringen.

20 Januarie : Maans-verduistering, onzichtbaar in de Unie.

2 Februarie : Zons-verduistering (totaal) onzichtbaar in de Unie.

15 Julie : Maans-verduistering, gedeeltelik zichtbaar in de Unie.

30 Julie : Zons-verduistering, onzichtbaar in de Unie.

24 December : Zons-verduistering, onzichtbaar in de Unie.

EEN WOORD VOORAF.

De Almanak voor 1916 is de tiende, die verschijnt. Hij is vollediger dan die voor 1915, ofschoon in de Statistiek der Kerk, zoowel als in de leesstof het beeld van het veel bewogen jaar 1915 duidelijk nog te zien is.

De Redaktie dankt de Broeders, Leraars en Scriba's der Kerkeraden, dat zij hebben medegewerkt om de Statistiek vollediger te maken : ook de Broeders Leraars, die hunne bijdragen zonden, onzen dank. Toch hopen wij, voor een volgend jaar op meer steun, als God zo lang ons spaart, dat wij die ook nog mogen zien uitkomen.

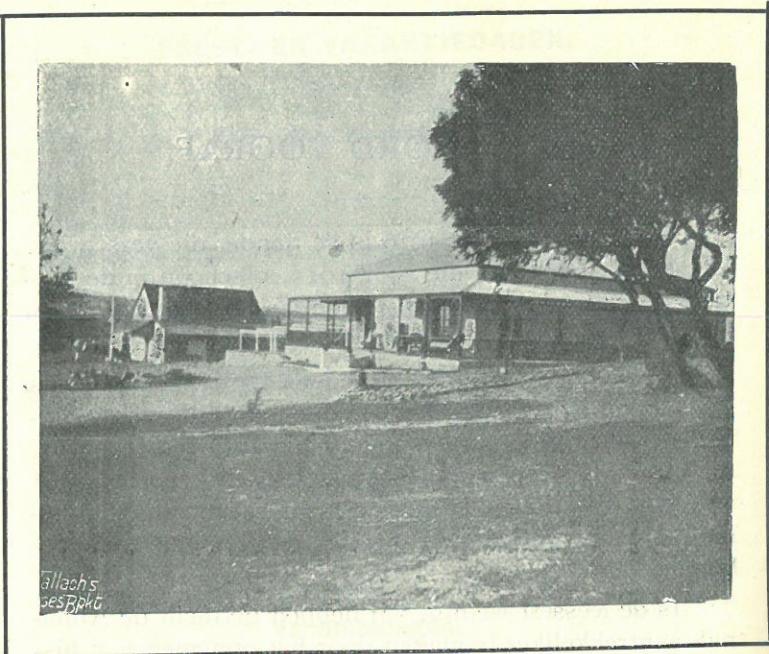
Is de leesstof weinig, wij hebben getracht de Almanak aantrekkelijker te maken door het opnemen van historische foto's, waarvan vele door de Redakteur zelve zijn genomen. Als dit waardering vind, hopen wij het volgende jaar dit weer te doen.

De Redaktie heeft eerst gedacht de prijs te verhogen tot 1/-, omdat het drukken duurder is en ook de prentjes grotere uitgaven vragen. Daar de tijden nog gedrukt zijn, hebben wij het niet gedaan, ook in de hoop, dat alle gelden goed zullen worden opgezonden.

De Heer der gemeente zegene ook deze zwakke poging om de leden der Nederduits Hervormde Kerk op te bouwen en Zijn Koninkrijk uit te breiden.

DE REDAKTIE.

Heidelberg, Tvl.,
November, 1916.

**ZUID AFRIKAANS HOSPITAAL EN DIAKONESSENHUIS,
WALKERSTRAAT 463, PRETORIA.**

Dit NATIONALE Hospitaal is een Privaat Hospitaal. Het werd geopend in 1912, en is geheel ingericht naar de laatste eischen. Het staat onder de bekwame leiding van Zuster A. J. König, die wordt bijgestaan door een staf van ervaren en bekwame Afrikaansche Verpleegsters. Patienten worden in dit Hospitaal toegesproken IN HUN EIGEN TAAL. Liefderijke en zorgvuldige verpleging in een Christelijke omgeving worden een ieder gewaarborgd. De patienten worden behandeld door hun eigen Doktoren.

Verplegings-kosten van af 10/- per dag naar gelang van de klas, waarin men verpleegd wil worden.

Voor opname wende men zich tot de Direktriese, Zuster A. J. KONIG, Walkerstraat 463. Telefoon 863. Telegram-adres "Ziekenhuis."

De drie Afrikaansche Kerken van Transvaal zijn in het Hospitaal Bestuur vertegenwoordigd.

Namens het Bestuur:

Ds. J. H. GREYVENSTEIN, Theol. Dr.,
Waarn. Voorzitter.

JANUARIE.

1	Zat.	Zoo werd zijn naam genaamd JEZUS. Lucas 2:21.
2	Zon.	De Heere zal U bewaren van alle kwaad. Psalm 121:7.
3	M.	Groote dingen heeft de Heer aan mij gedaan. Lucas 1:49.
4	Din.	Al waren Uwe zonden als scharlaken, zij zullen worden als sneeuw. Jesaja 1:18.
5	W.	Het dwaze Gods is wijzer dan de menschen. 1 Corinthen 1:25.
6	Don.	En God zag, dat het goed was. Genesis 1:25.
7	Vr.	Welgelukzalig is de mensch, wiens sterkte in U is. Psalm 84:6.
8	Zat.	De dag des Heeren zal komen, gelijk een dief in den nacht. 2 Thess. 5:2.
9	Zon.	Verheugt U met beving. Psalm 2:11.
10	M.	Alle vleesch zal de zaligheid Gods zien. Lucas 3:6.
11	Din.	Wat is er meer te doen, aan Mijnen wijngaard. Jesaja 5:4.
12	W.	God heeft den wasdom gegeven. 1 Corinthen 3:6.
13	Don.	Laat ons waken en nuchteren zijn. 1 Thess. 5:6.
14	Vr.	Ik ben naakt, daarom verborg ik mij. Genesis 3:10.
15	Zat.	Ik zal hooren, wat God de Heere spreken zal. Psalm 85:9.
16	Zon.	De Heere verhoorde mij van den berg Zijner heiligheid. Psalm 3:5.
17	M.	Er is geschreven. Lucas 4:4.
18	Din.	Wee den genen, die zich morgens vroeg opmakende sterken drank najagen. Jesaja 5:11.
19	W.	Wij zijn Gods medearbeiders. 1 Corinthen 3:9.
20	Don.	Vermaant elkander. 2 Thess. 5:11.
21	Vr.	En hij stierf. Genesis 5:27.
22	Zat.	Verheug de ziel Uws knechts. Psalm 86:4.
23	Zon.	De Heere zal hooren, als ik tot Hem roep. Psalm 4:4.
24	M.	Werp uwe netten uit om te vangen. Lucas 5:4.
25	Din.	Wee mij, dat ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben. Jesaja 6:5.
26	W.	Alles is Uwe. 1 Corinthen 3:21.
27	Don.	Zoo dan Broeders, houdt de inzettingen, di u geleerd zijn. 2 Thess. 2:15.
28	Vr.	Al het gedichtsel des harten is boos. Genesis 6:5.
29	Zat.	Gij alleen zijt God. Psalm 86:10.
30	Zon.	Heere, leid mij in Uwe gerechtigheid. Psalm 5:9.
31	M.	Wij hebben heden ongelooflijke dingen gezien. Lucas 5:26.

**VERZUIM NIET ONZE INVENTARIS-UITVERKOOP TE BEZOEKEN
DEZE MAAND.**

**SUGDENS, LTD., Opvolgers van STORE BROS.,
270 KERKSTRAAT, — PRETORIA.**

J.L.VAN SCHAİK,

KERKSTRAAT,
SENTRAAL,

PRETORIA.

POSTBUS 724.
TELEFOON 792.

Hollandse en Afrikaanse Boekhandel.

Heeft steeds voorhanden de grootste voorraad

Christelike en Theologiese

Boeken, Bijbels, Psalm- en Gezangboeken.

Wandteksten en Zondagschoolkaarten.

Schrijf ons wanneer gij een Boek wenst te bestellen.

We ontvangen met iedere Mail NIEUWE BOEKEN.

Central Hotel,

Schoemanstraat, nabij Markstraat,

PRETORIA

Goed verblijf, Uitstekende Keuken.

ELEKTRIES LICHT.

Termen, alles inbegrepen 8/6 per dag, £2,10 p. week.

**Slechts de beste merken Wijn, Dranken
en Bier voorradig.**

P.K. Bus 205.

Telefoon 952.

ALEX. G. WILSON,
voorheen Premier Mijn.

10 Minuten van het Station.

FEBRUARIE.

1	Din.	Hij zal de armen met gerechtigheid richten. Jesaja 11:4.
2	W.	Zijt mijne navolgers. 1 Corinthen 4:16.
3	Don.	Zoo iemand niet werken wil, dat hij niet eet. 2 Thess. 3:10.
4	Vr.	Abraham gaf Melchizedek tienden van alles. Genesis 15:20.
5	Zat.	Mijn oog treurt van wege verdrukking o Heere. Ps. 88:10.
6	Zon.	Heere, straf mij niet in Uwen toorn. Psalm 6:2.
7	M.	Hij bleef den nacht over in het gebed tot God. Lucas 6:12.
8	Din.	Heere, gij zult ons vrede bestellen. Jesaja 26:12.
9	W.	Uw roem is niet goed. 1 Corinthen 5:6.
10	Don.	Maakt u op, gaat uit deze plaats. Genesis 19:14.
11	Vr.	Wie is den Heere gelijk onder de kinderen der menschen. Psalm 89:7.
12	Zat.	De godzaligheid is tot alle dingen nut. 1 Timotheus 4:8.
13	Zon.	Ik zal den Naam des Heeren, des Allerhoogsten Psalm zingen. Psalm 7:18.
14	M.	Wee u, gij rijken, gij hebt uw troost weg. Luc. 6:24.
15	Din.	Uw verbond met den dood zal te niet worden. Jesaja 28:18.
16	W.	Die buiten zijn, oordeelt God. 1 Corinthen 5:13.
17	Don.	Waar is het Lam ten brandoffer? Genesis 22:7.
18	Vr.	Wij vergaan door Uwen toorn. Psalm 89:7.
19	Zat.	Volhard in de leer. 1 Timotheus 4:16.
20	Zon.	Wat is de mensch, dat gij zijner gedenkt. Psalm 8:5.
21	M.	Hebt uwe vijanden lief. Lucas 6:28.
22	Din.	Wee degenen, die zeggen: wie ziet ons? wie kent ons? Jesaja 29:15.
23	W.	Waarom lijdt gij niet liever schade. 1 Cor. 6:7.
24	Don.	De Heere zal het voorzien. Genesis 22:13.
25	Vr.	De Heer zal U dekken met Zijne vlerken. Psalm 91:4.
26	Zat.	De arbeider is zijn loon waardig. 1 Timotheus 5:18.
27	Zon.	De Heer zal een Hoog Vertrek zijn, in tijden van benauwdheid. Psalm 9:10.
28	M.	Wees barmhartig, gelijk ook Uw Vader barmhartig is. Lucas 6:36.
29	Din.	In stilheid en vertrouwen zou Uwe sterkte zijn. Jesaja 30:15.

G. VAN GELDER,

Piano Handelaar, Stemmer en Reparatuur.

(Gevestigd 1904).

ESSELEN STRAAT 55, bij de Trambrug.

Importeur van Eerste-klas PIANOS.

Pianos gekocht en ingeruild.

Tweedehands Pianos altijd voorradig.

STEMMEN IN PRETORIA ... 15/-

37/6 per jaar voor drie 4-maandelijke stemmingen.

42/- per jaar voor vier 3-maandelijke stemmingen.

TERMEN bij overeenkomst.

ROOK—

MOOSDYK'S

Beroemde

"RAVEN"

Merk.

Geurige Magaliesberg

TABAK.

Licht, Medium en Sterk.

Sigaren en Sigaretten.

Alle soorten Reparaties aan Pijpen worden gedaan.

Adres:—

**531 Marktstraat,
PRETORIA.**

POSTBUS 799,

**MUNRO'S
ATELIER,**

Is het beste Adres
voor

**POSTKAARTEN
en andere soorten
FOTOS.**

291 Kerkstraat,

tegenover T. W. Beckett & Co.,

PRETORIA.

TELEFOON 506.

MAART.

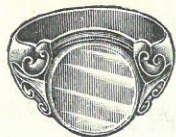
1 W.	Alle dingen zijn mij geoorloofd. 1 Corinthen 6:12.
2 Don.	De stem is Jacobs stem, de handen zijn Esau's handen. Genesis 27:22.
3 Vr.	Gij hebt mij verblijd, Heere, met Uwe daden. Psalm 92:5.
4 Zat.	Jaag naar gerechtigheid. 1 Timotheus 6:11.
5 Zon.	Lijdensweek. —Vader, vergeef het hun, zij weten niet, wat zij doen. Lucas 23:34.
6 M.	De discipel is niet boven zijn Meester. Lucas 6:40.
7 Din.	Heere wees ons genadig; wij hebben op U gewacht. Jesaja 32:2.
8 W.	Ik wil, dat gij zonder bekommernis zijt. 1 Cor. 7:32.
9 Don.	Zegen mij, zegen ook mij, mijn Vader. Genesis 27:38.
10 Vr.	Gij, Heere, zijt van eeuwigheid af. Psalm 93:2.
11 Zat.	Heden is dezen huize zaligheid geschied. Lucas 19:9.
12 Zon.	Lijdensweek. —Heden zult gij met mij in het paradijs zijn. Lucas 23:43.
13 M.	Ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkommen. Lucas 7:6.
14 Din.	De Heere is onze Wetgever. Jesaja 33:22.
15 W.	Allen ben ik alles geworden. 1 Corinthen 9:22.
16 Don.	Houd het voorbeeld der gezonde woorden. 2 Timotheus 1:13.
17 Vr.	Gewisselijk is de Heer aan deze plaats. Genesis 28:16.
18 Zat.	Zou hij, die het oog formeert, niet aanschouwen. Ps. 94:9.
19 Zon.	Lijdensweek. —Vrouw, zie Uw zoon. Johannes 19:26.
20 M.	Zalig is hij, die aan mij niet zal geërgerd worden. Lucas 7:23.
21 Din.	Maakt recht in de wildernis eene baan voor onze God. Jesaja 40:3.
22 W.	Vliedt van de afgodendienst. 1 Corinthen 10:14.
23 Don.	Wordt gesterkt in de genade, die in Christus Jezus is. 2 Tim. 2:1.
24 Vr.	Van alles, wat gij mij geven zult, zal ik U tienden geven. Genesis 28:22.
25 Zat.	Komt, laat ons den Heere vrolijk zingen. Psalm 95:1.
26 Zon.	Lijdensweek. —Mijn God, Mijn God, waarom hebt gij mij verlaten. Marcus 15:34.
27 M.	Uw geloof heeft U behouden, ga heen in vrede. Lucas 7:50.
28 Din.	Het woord des Heeren bestaat in eeuwigheid. Jesaja 40:8.
29 W.	Niemand zoek, dat zijns zelfs is. 1 Corinthen 10:24.
30 Don.	De God Israels is God. Genesis 23:20.
31 Vr.	Het woord Gods is niet gebonden. 2 Timotheus 2:9.

SUGDENS, LTD., Opvolgers van **STORE BROS.,**
270 KERKSTRAAT, — **PRETORIA.**

VOOR DAMES BLOESES, KOSTUMES EN ROKKEN.

TELEFOON 149.
GOUD EN ZILVER MONTEERING.

Gebrs. Muller,

Horlogemakers,
Juweliers,
Diamant Zetters,
Brilleglazenmakers
en Graveurs.

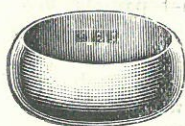
Prachtige sortering van Horleges,
Klokken en Juwelen,
tegen de laagste prijzen.

JUWELEN

naar enige

Tekening

worden gemaakt volgens order.

Enig werk in het
ambacht wordt
uitgevoerd.

291, Markt Straat, PRETORIA,
Tak : 215, President Straat, Germiston

L. C. RUYSSENAERS, SLACHTERIJ,

Hoek Potgieter en
Visagie Str.,

Bus 684. Telefoon 686,
PRETORIA.

DAGELIJKS

Vers Beestevlees,
Schapevlees en
Varkensvlees.

Leverworst en Boterhamworst,
1/- per pond.
Muisjes gerookt Vlees,
1/6 per pond.

Probeer vooral ons

BEENDERMEEL,

VOOR UWE HOENDERS!

BEENDERMEEL, gemalen
van VERSE beenderen, eens of
tweemaal per week aan de hoen-
ders toegediend, vermeerdert de
eierproduktie enorm.

Dagelijks vers gemalen door
onze Elektrische Beendermolen!
Slechts 4d. per pond.

Otto Husemeyer,

FOTOGRAAF,

Koch Straat 179,

naast Ds Bosman's Kerk.

—PRETORIA.—

Eerste klas Portretten.

VERGROTINGEN

van

OUDE PORTRETTE

en geheel omlijst.

VEEL gevraagde en
beproeefde Artikelen.

Verkrijgbaar bij alle winkeliers:

PETTE'S

Zuivere Cacao.

WULFSE'S

Zuivere Java,
French en . .
3BBB Koffie.

Verkrijgbaar in alle Apotheken
en voorname winkels:

BOLDOOT'S

Eau de Cologne
& Toilet Zeepen.

APRIL.

1	Zat.	Brengt offer en komt in des Heeren voorhoven. Psalm 96:8.
2	Zon.	Lijdensweek. —Mij dorst. Johannes 19:28.
3	M.	Zij is niet gestorven, maar zij slaapt. Lucas 8:52.
4	Din.	Zijt niet verbaasd, Ik ben Uw God. Jesaja 41:10.
5	W.	De aarde is des Heeren en de volheid derzelve. 1 Cor. 10:26.
6	Don.	Wat zoekt gij? Genesis 37:15.
7	Vr.	Wees wakker in alles. 2 Timotheus 4:5.
8	Zat.	Gij liefhebbers des Heeren, haat het kwade. Psalm 97:10.
9	Zon.	Lijdensweek. —Het is volbracht. Johannes 19:30.
10	M.	Geeft gij hun te eten. Lucas 9:30.
11	Din.	Ik ben de Heer, dat is mijn Naam. Jesaja 42:8.
12	W.	Wij zijn allen tot eenen Geest gedrenkt. 1 Corinthen 12:13.
13	Don.	Ik gedenk heden aan mijne zonden. Genesis 41:9.
14	Vr.	De zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle menschen. Titus 2:11.
15	Zat.	Zingt den Heere een nieuw lied. Psalm 98:1.
16	Zon.	Lijdensweek. —Vader in Uwe handen beveel ik Mijnen Geest. Lucas 23:46.
17	M.	Wie zijn leven verliezen zal om Mijnentwil, die zal het behouden. Lucas 9:24.
18	Din.	Ik heb U bij Uwen naam geroepen: gij zijt Mijne. Jesaja 43:1.
19	W.	De liefde is niet afgunstig. 1 Corinthen 13:4.
20	Don.	Door het geloof hebben de ouden getuigenis bekomen. Hebreëen 11:2.
21	Vr.	Goede Vrijdag. —De Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanloopen. Jesaja 53:6.
22	Zat.	Die dag des Sabbaths was groot. Johannes 19:31.
23	Zon.	Paaschfeest. —Hij is hier niet. Marcus 16:6.
24	M.	Deze is mijn geliefde Zoon, hoort Hem. Lucas 9:35.
25	Din.	Ik zal werken, en wie zal het keeren? Jesaja 53:13.
26	W.	Jaagt de liefde na. 1 Corinthen 14:1.
27	Don.	Van waar komt gij? Genesis 42:7.
28	Vr.	God had hun eene stad bereid. Hebreëen 11:16.
29	Zat.	De Heere onze God is heilig. Psalm 99:9.
30	Zon.	Sta op Heere God, vergeet de ellendigen niet. Psalm 10:12.

Nederlandsche Bank voor Zuid Afrika.

(The Netherlands Bank of South Africa).

KAPITAAL	...	£750,000.
KAPITAAL GESTORT	...	£240,000.
RESERVE FONDS	...	£28,400.

Hoofdkantoor — Keizersgracht 389, Amsterdam.
Hoofdkantoor voor Zuid-Afrika — Pretoria, Tvl.,
Bus 113.

LONDEN AGENTSCHAP:

2 Great Winchester Street (Entrance London Wall),
London, E.C.

LONDEN BANKIERS:

The Capital & Counties Bank, Ltd., Messrs. B. W. Blyden-
stein & Co.

TAKKEN:

PRETORIA, Transvaal.
JOHANNESBURG, Transvaal.
POTCHEFSTROOM, Transvaal.
BRONKHORSTSPRUIT, Transvaal.
BLOEMFONTEIN, O.V.S.
PREMIER DIAMANT MIJN (Pretoria Distrikt), Transvaal.
WITBANK, Transvaal.
BRITS, Transvaal.
KAAPSTAD, Kaap Provincie.
HARTEBEESTFONTEIN, via Klerksdorp, Transvaal.

AGENTEN IN ALLE VOORNAME STEDEN DER WERELD.

Deze Bank ontvangt Deposito's voor vaste termijnen onder voorwaarden overeen te komen met elk harer Bijkantoren. Geeft Wissels af, en Kredietbrieven op haar Takken, alsmede op alle voornamen plaatsen der wereld. Koopt en ontvangt Wissels ter Inkasso. Bezorgt telegrafische geldverzendingen, en drijft algemene Bankbezigheid.

Agenten van de Pretoria Hypotheek Maatschappij.
LENINGEN WORDEN AFGESLOTEN ONDER 1ste VERBAND.

MEI.

1	M.	Gij weet niet van hoedanigen Geest gij zijt. Lucas 9:55.
2	Din.	Ik ben de Eerste, en ik ben de Laatste, en behalve mij is er geen God. Jesaja 44:5.
3	W.	Hij heeft alle dingen zijne voeten onderworpen. 1 Cor. 15:27.
4	Don.	Wij zijn vroom. Genesis 42:31.
5	Vr.	Mozes zag op de vergelding des loons. Hebreëen 11:26.
6	Zat.	De Heere is goed. Psalm 100:5.
7	Zon.	Des Heeren aangezicht aanschouwt den oprechte. Ps. 11:7.
8	M.	De oogst is groot, maar de arbeiders zijn weinige. Lucas 10:2.
9	Din.	Ik zal heil geven in Zion. Jesaja 46:13.
10	W.	Waarom zijn wij ook alle uur in gevaar. 1 Corinthen 15:30.
11	Don.	Mijn Zoon, God zij U genadig. Genesis 43:29.
12	Vr.	Gij hebt nog ten bloede toe niet tegengestaan. Hebreëen 12:4.
13	Zat.	Wie bedrog pleegt, zal binnen mijn huis niet blijven. Psalm 101:7.
14	Zon.	De redenen des Heeren zijn reine redenen. Psalm 12:7.
15	M.	Wie U hoort, die hoort Mij. Lucas 10:16.
16	Din.	Ik maak den vrede en schep het kwaad. Jesaja 45:7.
17	W.	De dood is verslonden tot overwinning. 1 Corinthen 15:54.
18	Don.	De scepter zal van Juda niet wijken. Genesis 49:10.
19	Vr.	Deze kastijdt ons tot ons nut. Hebreëen 12:10.
20	Zat.	O Heere, neem mij niet weg in het midden mijner dagen. Psalm 102:25.
21	Zon.	Hoe lang Heere, zult gij Uw aangezicht voor mij verbergen. Psalm 13:2.
22	M.	Zalig zijn de oogen, die zien, hetgeen gij ziet. Lucas 10:23.
23	Din.	De Heer heeft zijn volk vertroost. Jesaja 49:13.
24	W.	Wat deel heeft de geloovige met den ongeloovige. 2 Cor. 6:15.
25	Don.	Het geschrei der kinderen Israels is tot mij gekomen. Exodus 3:9.
26	Vr.	Bidt voor ons Hebreëen. 13:18.
27	Zat.	Als er geen oorblazer is, wordt het gekijf gestild. Spreuken 26:20.
28	Zon.	De dwaas zegt in zijn hart, er is geen God. Psalm 14:1.
29	M.	Wat is in de wet geschreven: hoe leest gij? Lucas 10:26.
30	Din.	De Heere helpt mij, daarom word ik niet te schande. Jesaja 50:7.
31	W.	Wij zijn vertroost geworden over Uwe vertroosting. 1 Corinthen 7:13.

SCHRIJF DEZE MAAND OM PATRONEN VAN JAPONSTOFFEN VOOR
HET NIEUWE SEIZOEN.

SUGDENS, LTD., Opvolgers van STORE BROS.,
270 KERKSTRAAT, — PRETORIA.

PROBEER DE—

INLAND HARDWARE COMPANY,

(McIlrath, Ross & Burroughes).

Vroeger POYNTON BROS.

IJzer-, Staal- en Hout Handelaren,

171 Kerkstraat West,

tegenover 't Postkantoor,

PRETORIA.

Postbus 247.

Telefoon 65.

Telegrafies Adres: "INHARCO."

VOOR—

*Keukenfornuizen, Kachels,
Gereedschappen, Oliver Ploegen,
Planet Jr. Kultivators, enz., enz.*

F.VAN DER STOEP

STOFFEERDER en
MATRASMAGER,

275 Andriesstraat,

tussen Schoeman-
en Pretoriusstraten,

PRETORIA.

Maakt nieuwe Stoelen, Sofas, Ma-
trassen, Gordijnen, enz.

Is 'n specialiteit in het maken van
losse bekledingen, welke ge-
makkelijk afgenomen en ge-
wassen kunnen worden.

Maakt ook van oude Stoelen,
Sofas en Matrassen weer
nieuwe, door ze netjes te over-
trekken of opnieuw op te
maken.

Alles tegen de goedkoopste
prijzen.

Probeert hem en.....
je zal tevreden wezen.

*Geen bluff maar goed werk,
Niet duur maar wel sterk.*

SCHULTIS SCHWAR & CO.,

Horlogemakers,

Juweliers, . .

Opticiens, enz.

Kerkstraat, Postbus 222.

PRETORIA.

*Ge-illustreerde Katalogus
op aanvraag.*

JUNIE.

1	Don.	Hemelvaartsdag. —Hij werd opgenomen in den hemel. Lucas 24:50.
2	Vr.	Een iegelijk mensch zij rasch om te hooren, traag om te spreken. Jacobus 1:19.
3	Zat.	Beter is een buurman, die nabij is, dan een broeder, die ver is. Spreuken 27:10.
4	Zon.	Wie zal verkeeren in Uwe tent. Psalm 15:1.
5	M.	Martha, gij bekommert en ontrust U over vele dingen. Lucas 10:41.
6	Din.	Mijn knecht zal verstandig handelen. Jesaja 52:13.
7	W.	Wij zullen niet roemen buiten de maat. 2 Corinthen 10:13.
8	Don.	De Heere, de God Uwer Vaders is mij verschenen. Exodus 3:16.
9	Vr.	Zijt niet vele meesters, mijne Broeders. Jacobus 3:1.
10	Zat.	Wie zielen vangt is wijs. Spreuken 11:30.
11	Zon.	Pinksteren. —Ik zal uitstorten van Mijnen geest op alle vleesch. Hand. 2:17.
12	M.	Bid en u zal gegeven worden. Lucas 11:9.
13	Din.	Hij was veracht en wij hebben hem niet geacht. Jesaja 5:3.
14	W.	Ik wensch van God, dat gij geen kwaad doet. 1 Corinthen 12:7.
15	Don.	Ik zal met Uwen mond zijn. Exodus 4:12.
16	Vr.	Wie een vriend der wereld wil zijn, wordt een vijand Gods gesteld. Jacobus 4:4.
17	Zat.	Gij zult hem niet antwoorden. Jesaja 36:21.
18	Zon.	De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen. Psalm 16:6.
19	M.	Zoek en gij zult vinden. Lucas 11:9.
20	Din.	Wees niet verslagen voor hun aangezicht. Jeremia 1:17.
21	W.	Ik zoek niet het Uwe, maar U. 2 Corinthen 12:14.
22	Don.	Ik ken den Heere (Jehovah) niet. Exodus 5:2.
23	Vr.	Er is een eenig wetgever, die behouden kan en verderven. Jacobus 4:12.
24	Zat.	Ik heb uw gebed gehoord. Jesaja 39:5.
25	Zon.	Ik roep U aan, omdat gij mij verhoort. Psalm 17:6.
26	M.	Klop en U zal opengedaan worden. Lucas 11:9.
27	Din.	Ik ben met U, om U uit te helpen, spreekt de Heer. Jeremia 1:19.
28	W.	De God des vredes en der liefde zal met U zijn. 2 Cor. 13:11.
29	Don.	Gij zult bekennen, dat ik de Heere Uw God ben. Exodus 6:6.
30	Vr.	Indien de Her wil en wij leven zullen. Jacobus 4:15.

Norman & Co.,
BEPERKT,
Hout Handelaren.

BOUW MATERIALEN.

*Gegalvaniseerd IJzer,
Cement, Kalk, Deuren,
Vensters, Lijstwerk,
Enz., Enz.*

ZAAG MOLEN.

*Zagen en Schaven
tegen de laagste prijzen.*

Wij zijn de firma, bekend voor kwaliteit,
redelijke prijzen, goede en prompte bediening.

NORMAN & Co., Bpkt.,
233 Proesstraat, PRETORIA.

Postbus 363.

Telegrammen: "NORGE."

JULIE.

1	Zat.	
2	Zon.	Bij den reine houdt gij U rein. Psalm 18:7.
3	M.	Wie met Mij niet vergadert, die verstroot. Lucas 11:23.
4	Din.	Uw Maker is Uw man. Jesaja 54:5.
5	W.	Zij verheerlijkten God in mij. Galaten 1:24.
6	Don.	De volken zullen U, o God loven. Psalm 67:4.
7	Vr.	Wees gij ook langmoedig en versterkt Uwe harten. Jacobus 5:8.
8	Zat.	De heerlijkheid des Heeren zal geopenbaard worden. Jesaja 40:5.
9	Zon.	De hemelen vertellen Gods eer. Psalm 19:1.
10	M.	Ziet, meer dan Jona is hier. Lucas 11:32.
11	Din.	Waarom weegt gijlieden geld uit, voor hetgeen geen brood is. Jesaja 55:2.
12	W.	God neemt den persoon des menschen niet aan. Galaten 2:6.
13	Don.	God is een Vader der Weezen, een Rechter der Weduwen. Psalm 68:6.
14	Vr.	Ziet, de Rechter staat voor de deur. Jacobus 5:9.
15	Zat.	Uw verlosser is de Heilige Israels. Jesaja 41:14.
16	Zon.	De Heere vervulle al uwe begeerten. Psalm 20:6.
17	M.	De kaars des lichaams is het oog. Lucas 11:34.
18	Din.	Ik woon bij dieo, die van een verbrijzelden geest is. Jesaja 57:15.
19	W.	In U, Abraham, zullen alle volken gezegend worden. Galaten 3:8.
20	Don.	Mijn mond zal uwe gerechtigheid vertellen. Psalm 71:15.
21	Vr.	Vóór alle dingen, zweert niet. Jacobus 5:7.
22	Zat.	Met waarheid zal Mijn knecht het recht voortbrengen. Jesaja 42:13.
23	Zon.	Gij, die den Heere vreest, prijst Hem. Psalm 22:14.
24	M.	Er is niets bedekt, dat niet zal ontdekt worden. Lucas 12:2.
25	Din.	De Heere zal U wezen tot een eeuwig Licht. Jesaja 60:20.
26	W.	De wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus. Galaten 3:24.
27	Don.	Hij zal den nooddriftige redden. Psalm 72:12.
28	Vr.	Zijt heilig, want ik ben heilig. 1 Petrus 2:16.
29	Zat.	Is er ook een God behalve mij. Jesaja 44:8.
30	Zon.	Gij zijt met mij. Psalm 23:4.
31	M.	Worden niet vijf muschjes verkocht voor twee penningen? Lucas 12:6.

GROTE UITVERKOOP DEZE MAAND VAN ALLE WINTERGOEDEREN.
SUGDENS, LTD., Opvolgers van STORE BROS.,
270 KERKSTRAAT, — PRETORIA.

Het beste Adres voor:

Tuin- en Bloemzaden,

VRUCHTBOMEN, ROZEN,

en enige soort

PLANTEN,

Van der Wal & Reesse,

417 Kerkstraat Oost,

PRETORIA.

Postbus 96.

Telefoon 186.

J. H. DE LOOR,

WILHELMINA BAKKERIJ.

Visagie Str. 48, Pretoria.

Postbus 124.

Telefoon 395.

Houdt zich beleeft aanbevolen voor de levering van

EERSTE KWALITEIT

Brood, en alle soorten Gebak.

Slechts blanke arbeid.

**Orders van buiten worden met de meeste
spoed uitgevoerd.**

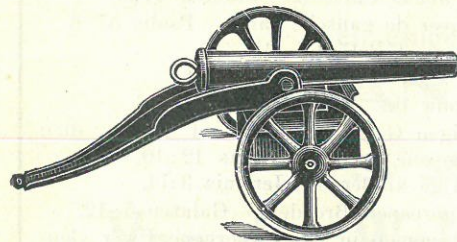
AUGUSTUS.

1	Din.	Ik de Heere zal een eeuwig verbond met hen maken. Jesaja 61:8.
2	W.	Gij zijt allen één in Jezus Christus. Galaten 3:28.
3	Don.	O God uwe eere zij over de gansche aarde. Psalm 57:6.
4	Vr.	Alle vleesch is als gras. 1 Petrus 1:24.
5	Zat.	Ik ben de Heer, die alles doe. Jesaja 45:24.
6	Zon.	Mijn God op U betrouw ik. Psalm 25:2.
7	M.	Wie tegen den Heiligen Geest zal gelasterd hebben, dien zal het niet vergeven worden. Lucas 12:10.
8	Din.	Bekeert U, gij afkeerige kinderen. Jeremia 3:14.
9	W.	Gij zijt tot vrijheid geroepen Broeders. Galaten 5:12.
10	Don.	Ik zal mijn toevlucht nemen in het verborgene Uwer vleugelen. Psalm 61:5.
11	Vr.	Het woord des Heeren blijft in eeuwigheid. 1 Petrus 1:24.
12	Zat.	Gij zult priesters des Allerhoogsten heeten. Jesaja 61:6.
13	Zon.	Proef mij Heere, en verzoek mij. Psalm 26:2.
14	M.	Wie toch van U kan met bezorgd te zijn, een el tot zijne lengte toedoen. Lucas 11:25.
15	Din.	Wasch Uw hart van boosheid. Jeremia 4:14.
16	W.	De vrucht des Geestes is liefde. Galaten 5:22.
17	Don.	Gij zult een iegelijk vergelden naar zijn werk. Psalm 62:13.
18	Vr.	Die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden. 1 Petrus 2:6.
19	Zat.	Gij zult tot mij roepen: "Mijn Vader." Jeremia 3:19.
20	Zon.	Wees mij genadig Heere! en antwoord mij. Psalm 27:7.
21	M.	Gij dan zijt ook bereid. Lucas 12:40.
22	Din.	Vertrouwt niet op valsche woorden. Jeremia 7:4.
23	W.	Wij waren van nature kinderen des toorns gelijk ook de anderen. Epheze 2:3.
24	Don.	De lofzang is in stilheid tot U, o God. Psalm 65:1.
25	Vr.	Gij zijt een uitverkoren geslacht. 1 Petrus 2:9.
26	Zat.	Des Heeren oogen zijn op ieders wegen. Job 34:21.
27	Zon.	Verlos Uw volk: zegen Uwe erve en weid hen. Psalm 28:9.
28	M.	Vrouw, gij zijt verlost van Uwe krankheid. Lucas 13:12.
29	Din.	Mijn volk weet het recht mijns Heeren niet. Jeremia 8:7.
30	W.	Hij is onze vrede. Epheze 3:14.
31	Don.	Ik zal U mijne geloften betalen. Psalm 66:13.

ALLE ORDERS
worden dezelfde
dag uitgevoerd.

SPECIALISTS:-
MAIL CARTS, COTS
& FANCY GOODS.

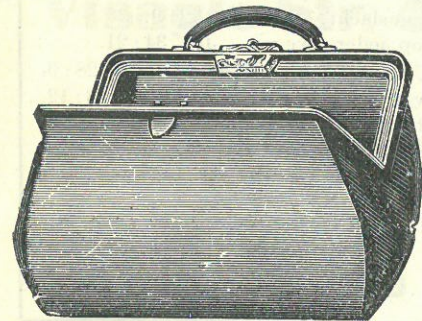
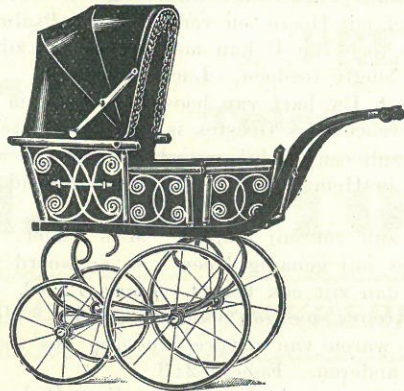
Bock's
341-9, MARKET ST.
PRETORIA.

Buiten Orders
per Post
of per Spoor.

Grootste en beste keuze in SPEELGOED in de Transvaal,
en altijd verkrijgbaar het gehele jaar door.

Wanneer gij een
Mail Cart, 'n opvouw-
baar Wagentje of 'n
Baby Ledikantje no-
dig hebt, komt dan
eerst naar BOCK'S,
wij kunnen U meer
dan vijftig modellen
tonen.

Verbazend grote
keuze in Lederwaren.
Handtasjes,
Reiskoffers,
Handkoffers,
en
Mandenwerk.

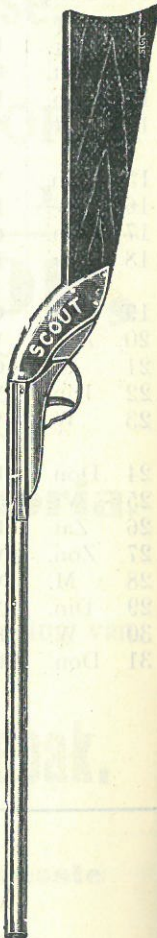
BOCK'S

341-9
Marktstraat,

Pretoria.

Postbus 465

Telefoon 680.

SEPTEMBER.

1	Vr.	De oogen des Heeren zijn over de rechtvaardigen. 1 Petrus 3:12.
2	Zat.	God zal mijne ziel van het geweld des grafs verlossen. Psalm 49:16.
3	Zon.	Heere mijn God, ik heb tot U geroepen en Gij hebt mij ge- nezen. Psalm 30:3.
4	M.	Een iegelijk dien veel gegeven is, van dien zal veel geëischt worden. Lucas 12:48.
5	Din.	Vrede, vrede, doch daar is geen vrede. Jeremia 8:11.
6	W.	Dat Christus door het geloof in Uwe harten wone. Ephese 3:17.
7	Don.	Offert Gode dank. Psalm 50:14.
8	Vr.	Het is beter dat gij, weldoende lijdt, dan kwaad doende. 1 Petrus 3:17.
9	Zat.	De Heere Uw God zal voor U strijden. Deut. 1:30.
10	Zon.	Heere, laat mij niet beschaamd worden. Psalm 31:18.
11	M.	Indien gij U niet bekeert, zult gij allen desgelijks vergaan. Lucas 13:5.
12	Din.	Mij kennen zij niet, spreekt de Heer. Jeremia 9:3.
13	W.	Die gestolen heeft, stele niet meer, maar arbeide liever. Ephese 4:28.
14	Don.	Ik ken mijne overtredingen. Psalm 51:5.
15	Vr.	Hebt vurige liefde tot elkander. 1 Petrus 4:3.
16	Zat.	De Heere Uw God is een ijverig God. Deut. 4:24.
17	Zon.	Welgelukzalig is Hij, wiens overtreding is vergeven. Psalm 32:1.
18	M.	Er zijn laatsten, die de eersten zullen zijn. Lucas 30:13.
19	Din.	Een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom. Jeremia 9:23.
20	W.	Bedroeft den Heiligen Geest Gods niet. Ephese 4:30.
21	Don.	De offeranden Gods zijn een gebroken geest. Psalm 51:19.
22	Vr.	Benaarstig U, om Uwe roeping en verkiezing vast te ma- ken. 2 Petrus 1:10.
23	Zat.	Eert uwen vader en uwe moeder. Deuteronomium 5:16.
24	Zon.	De raad des Heeren bestaat in der eeuwigheid. Psalm 33:11.
25	M.	Gijlieden hebt niet gewild. Lucas 13:34.
26	Din.	Ik weet Heer, dat bij den mensch zijn weg niet is. Jeremia 10:23.
27	W.	Wandelt in liefde. Ephese 5:2.
28	Don.	De Heere is onder degenen, die mijne ziel ondersteunen. Psalm 54:6.
29	Vr.	Wij hebben het profetisch woord, dat zeer vast is. 2 Petrus 1:19.
30	Zat.	Zoo wacht U, dat gij den Heere niet vergeet. Deut. 6:12.

**SCHRIJF DEZE MAAND OM PATRONEN VAN NIEUWE JAPON-
STOFFEN VOOR DE ZOMER.**

SUGDENS, LTD., Opvolgers van **STORE BROS.,**
270 KERKSTRAAT, — **PRETORIA**

KIPPEVOER

7/6 per zak.

Zwarte Molen,
PRETORIA.

H. Hochstetter,

268 PRETORIUS STRAAT,

African Arcade, naast de Stadszaal.

PRETORIA.

P.K. Bus 1142. Telefoon 98.

Houdt zich aanbevolen
voor :

Kopen en verkopen van vaste
eigendommen;

Verhuren van huizen, winkels,
plaatsen, enz ;

Verzekering tegen brand, van ge-
bouwen, enz.;

Kollektie van rekeningen en huur-
gelden ;

Vereffening van Boedels, en verder

Algemene Agentschap.

OCTOBER.

1	Zon.	Smaakt en ziet, dat de Heere goed is. Psalm 34:11.
2	M.	Die zich zelven verhoogt, zal vernederd worden. Lucas 14:11.
3	Din.	Hoort naar mijne stem. Jeremia 11:7.
4	W.	Gij waart eertijds duisternis, maar zijt nu licht in den Heere. Ephese 5:8.
5	Don.	Waarom zoudt gij Uw aangezicht verbergen. Psalm 44:25.
6	Vr.	De Heer vertraagt de belofte niet. 2 Petrus 3:9.
7	Zat	Gij zijt een heilig volk den Heere Uwen God. Deut. 7:6.
8	Zon.	O Heere, Uwe waarheid is tot de bovenste wolken toe. Psalm 36:6.
9	M.	Die zich zelven vernedert, zal verhoogd worden. Lucas 14:11.
10	Din.	Gij, o Heere, kent mij. Jeremia 12:3.
11	W.	Verdragende elkander in liefde. Ephese 4:2.
12	Don.	Heere Heere, verderf uw volk niet. Deut. 9:23.
13	Vr.	Wij verwachten nieuwe hemelen en een nieuwe aarde. 2 Petrus 3:13.
14	Zat.	God is ons een Toevlucht en een Sterkte. Psalm 46:2.
15	Zon.	Zwijg den Heere en verbeid Hem. Psalm 37:7.
16	M.	Wie zijn kruis niet draagt en Mij navolgt, kan Mijn discipel niet zijn. Lucas 15:27.
17	Din.	Geeft eere den Heer Uwen God. Jeremia 13:16.
18	W.	Gij vrouwen, weest aan Uwe eigene mannen onderdanig. Ephese 5:22.
19	Don.	Gij zult den vreemdeling liefhebben. Deut. 10:19.
20	Vr.	God is een licht. 1 Johannes 1:5.
21	Zat.	God is een koning der gansche aarde. Psalm 47:8.
22	Zon.	Ik ben bekommerd wegens mijne zonde. Psalm 38:19.
23	M.	Die getrouw is in het minste, is ook in het groote getrouw. Lucas 16:10.
24	Din.	Bid niet voor dit volk ten goede. Jeremia 15:11.
25	W.	Gij mannen hebt uwe eigene vrouwen lief. Ephese 5:23.
26	Don.	Leg mijne woorden in Uw hart. Deut. 11:18.
27	Vr.	Wat gij van den beginne gehoord hebt, blijve in U. 1 Johannes 2:24.
28	Zat.	O God, wij gedenken Uwer weldadigheid. Psalm 48:10.
29	Zon.	Heere, maak mij bekend mijn einde. Psalm 39:5.
30	M.	Zijn er niet tien gereinigd geworden? Lucas 17:17.
31	Din.	Hervormingsdag. —Daar zijt licht. Genesis 1:3.

G. J. PERRINS & CO.,

201 Pretoriusstraat, PRETORIA,

Kan nu (aan zekere
distrikten in Transvaal)

GEWEREN

EN

GEWEER-PATRONEN

leveren.

HAGEL GEWEREN en HAGEL,

kunnen overal geleverd worden.

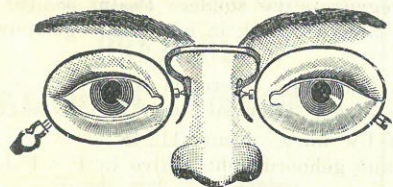
Telegrammen: "SHOTGUN."

Telefoon 492.

Men kan geen bril proberen zoals men een pak
kleren aanpast. De bril moet in over-

eenstemming gebracht worden met een
ieder zijn oog door een bekwame ge-
zichtkundige, die zijn vak verstaat,

juist zoals
medisijnen
gegeven
worden
voor een

ziek lichaam door een knappe dokter.

Als gij goede ogen wilt hebben, en de gemakken
die verbonden zijn aan een behoorlik uitgekozen
bril, dan moet gij niet nalaten mij een bezoek te
brenge, de eerste keer dat gij in Pretoria komt.

Mijn adres is :

S. MEYERSON,

Standard Pharmacy, 254 KERKSTRAAT,
PRETORIA.

NOVEMBER.

1	W.	Gij kinderen zijt uwen ouderen gehoorzaam. Ephese 6:1.
2	Don.	Wacht U, dat gij den Leviet niet verlaat. Deut. 12:19.
3	Vr.	Zie hoe groote liefde ons God gegeven heeft. 1 Joh. 3:1.
4	Zat.	Mijne tranen zijn mij tot spijze dag en nacht. Psalm 42:3.
5	Zon.	Uwe wonderen zijn menigvuldiger, dan dat ik ze zou kun-
nen vertellen. Psalm 40:6.
6	M.	Het Koninkrijk Gods is binnen ulieden. Lucas 17:21.
7	Din.	Versmaad ons niet, om Uws naams wil. Jeremia 14:21.
8	W.	Doet alle dingen zonder murmureeren en tegenspreken.
Philip 2:14.
9	Don.	Den Heer Uwen God zult gij navolgen. Deut. 13:4.
10	Vr.	Een iegelijk die zijn broeder haat, is een doodslager. 1 Jo-
hannes 3:15.
11	Zat.	Wat buigt gij U neder, o mijne ziele. Psalm 42:6.
12	Zon.	O Heere, wees mij genadig. Psalm 41:5.
13	M.	Nog één ding ontbreekt U. Lucas 18:22.
14	Din.	Ik zal U rukken uit de hand der boozen. Jeremia 15:21.
15	W.	De Heer is nabij. Philippensen 4:5.
16	Don.	De arme zal niet ophouden uit het midden des lands. Deut.
15:11.
17	Vr.	Hij is meerder, die in U is, dan die in de wereld is. 1 Jo-
hannes 4:4.
18	Zat.	Gij zijt de God mijner sterkte. Psalm 43:2.
19	Zon.	Mijn Steenrots! waarom vergeet gij mij? Psalm 42:10.
20	M.	De dingen, die onmogelijk zijn bij menschen, zijn mogelijk
bij God. Lucas 18:27.
21	Din.	Behoud mij, zoo zal ik behouden worden. Jeremia 17:14.
22	W.	Ik weet vernederd te worden. Philippensen 4:12.
23	Don.	Gij zult het gericht niet buigen. Deut. 16:19.
24	Vr.	Wij zijn uit God. 1 Johannes 4:6.
25	Zat.	In God roemen wij den ganschen dag. Psalm 44:9.
26	Zon.	Een profeet, uit het midden van U, zal de Heere Uw God
U verwekken. Deut. 18:15.
27	M.	Zone Davids ontferm U mijner! Lucas 18:38.
28	Din.	Ben ik een God van nabij, spreekt de Heere. Jeremia 23:23.
29	W.	Hij is vóór alle dingen. Kolossensen 1:17.
30	Don.	Onder U zal niet gevonden worden een waarzegger. Deut.
18:10.

SUGDENS, LTD., Opvolgers van STORE BROS.,
270 KERKSTRAAT, — PRETORIA.

VOOR HUIDHOUDLINNEN EN MEUBELSTOFFEN.

Kerstmis komt nu aan!

Wij hebben een prachtige sortering van
**DAMES-, KINDEREN- en MAN'S
 KLEREN en SCHOENEN**

juist ontvangen en nodigen U beleefd uit tot eene bezichtiging.

Indien U geld wilt besparen breng dan een bezoek aan KESSELS.

*Speciale Uitstalling van Speelgoed voor
 Kerstmis Geschenken.*

M. KESSEL & CO.,

Hoek Kerk- en Schubartstraten,

Postbus 641.

PRETORIA.

PENBERTHY & VAN LAAK,

Motor- en Rijwiel Handelaren,

277 PRETORIUS STRAAT,

tegenover 't Stadshuis,

Telefoon 373. **PRETORIA.**

Bus 564.

HOBBIES.

Figuur-Zagen, Figuur-Zaaghout, enz., enz.

Agenten voor

New Hudson-, Matchless- en Rover-

MOTOR RIJWIELEN.

DECEMBER.

1	Vr.	Niemand heeft ooit God aanschouwd. 1 Johannes 4:12.
2	Zat.	Heere, gij behoudt menschen en beesten. Psalm 36:6.
3	Zon.	Uw stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid. 2 Sam. 7:16.
4	M.	De Zoon des menschen is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was. Lucas 19:10.
5	Din.	Is mijn woord niet als een hamer. Jeremia 23:29.
6	W.	In Christus zijn al de schatten der wijsheid verborgen. Koloss. 2:3.
7	Don.	Oprecht zult gij zijn met den Heere Uw God. Deut. 18:13.
8	Vr.	Die goed doet is uit God. 3 Johannes: 11.
9	Zat.	Wacht op den Heer. Psalm 37:34.
10	Zon.	Men noemt zijn naam Wonderlijk, Raad. Jesaja 9:5.
11	M.	De Heere heeft het van noode! Lucas 19:24.
12	Din.	O, Heere, gij zijt mijne Toevlucht ten dage der benauwdheid. Jeremia 16:19.
13	W.	Dat U niemand oordeele in spijs en drank. Koloss. 2:16.
14	Don.	Een profeet zal ik hun verwekken. Deut. 18:18.
15	Vr.	Zie, Hij komt met de wolken. Openbaring 1:7.
16	Zat.	Gij zult niet ledig voor het aangezicht des Heeren verschijnen. Deut. 16:16.
17	Zon.	Hij zal eene banier oprichten onder de heidenen. Jesaja 11:12.
18	M.	Is het ons geoorloofd, den keizer schatting te geven of niet. Lucas 20:23.
19	Din.	O Heere, behoud Uw volk. Jeremia 31:7.
20	W.	Doodt uwe leden die op de aarde zijn. Koloss. 3:5.
21	Don.	Wat uit uwe lippen gaat zult gij houden en doen. Deut. 23:23.
22	Vr.	Ik heb de sleutels der hel en des doods. Openb. 1:18.
23	Zat.	Men brengt bijeen, men weet niet, wie het tot zich nemen zal. Psalm 39:7.
24	Zon.	Ik schep nieuwe hemelen en een nieuwe aarde. Jesaja 65:17.
25	M.	Kerstfeest. —Heden is U geboren de Zaligmaker. Lucas 2:11.
26	Din.	Deze wordt gezet tot een val en opstanding van velen. Lucas 2:34.
27	W.	Verdraagt elkander en vergeeft de een den ander. Koloss. 3:13.
28	Don.	Een os zult gij niet muilbanden, als hij dorscht. Deut. 25:4.
29	Vr.	Het einde aller dingen is nabij. 1 Petrus 4:7.
30	Zat.	Heere, haast U tot mijne hulp. Psalm 40:14.
31	Zon.	Ik ben de Eerste, ook ben Ik de Laatste. Jesaja 48:12.

Het beste Huis voor Heren Kleding is :

A. Savelkoul & Co.

Hoek Markt- en Pretoriusstraten,

PRETORIA.

Altijd voorhanden een uitgebreide sortering
Manskleren, Schoenen, Hemden, Onderkleren,
etc., tegen de voordeligste prijzen.

Onze Specialiteit : Pakken op maat gemaakt,
vanaf £3,10 en hoger.

Telefoon 946.

Bus 811.

JANUARIE, 31 DAGEN.

Week.	Dag der Maand.	MAANSVERANDERINGEN.	Zons	
			opg. ond.	Spoorweg-tijd.
		5, Nieuwe Maan, 6,45 v.m. 12, Eerste Kwartier, 5,38 v.m. 20, Volle Maan, 10,29 v.m. 28, Laatste Kwartier, 2,35 v.m.		
Z	1	Verschijsning van de Almanak der Ned Herv. Kerk, 1907.	u.m. 5 19	u.m. 7 2
Z	2		5 19	7 3
M	3		5 19	7 3
D	4	Remonstranten door de Dortse Synode veroordeeld, 1619.	5 20	7 3
W	5		5 21	7 3
D	6		5 22	7 3
V	7		5 23	7 4
Z	8		5 24	7 4
Z	9		5 25	7 4
M	10		5 26	7 4
D	11	Afscheiding van de Gereformeerde kerk in Z. A., 1859.	5 26	7 4
W	12		5 27	7 4
D	13		5 28	7 4
V	14	Inwijding van de Herv. kerk te Wolmaransstad, 1911.	5 29	7 4
Z	15		5 30	7 4
Z	16	De Dortse Leerregels plechtiglik in de kerk te Dordrecht afgelezen, 1619	5 31	7 4
M	17		5 31	7 4
D	18		5 32	7 4
W	19		5 32	7 3
D	20		5 33	7 3
V	21	Inzegening v. Ds. H. C. M. Fourie te Bronkhorstspuit, '11	5 34	7 3
Z	22		5 34	7 3
Z	23		5 35	7 3
M	24		5 36	7 2
D	25		5 37	7 2
W	26		5 38	7 2
D	27		5 38	7 1
V	28		5 39	7 1
Z	29		5 40	7 1
Z	30		5 41	7 0
M	31		5 42	7 0

KOOPJES IN ELKE AFDELING
bij SUGDENS, LTD., Opvolgers van STORE BROS.,
270 KERKSTRAAT, — PRETORIA.

FEBRUARIE, 28 DAGEN.

Dag der		MAANSVERANDERINGEN. 3, Nieuwe Maan, 6,6 n.m. 11, Eerste Kwartier, 0,20 v.m. 19, Volle Maan, 4,29 v.m. 26, Laatste Kwartier, 11,24 v.m.	Zons	
Week.	Maand		opg. ond.	
			Spoorweg-tijd.	
D	1		u m. 5 43	u m. 6 59
W	2		5 44	6 59
D	3		5 44	6 59
V	4		5 45	6 58
Z	5		5 46	6 57
Z	6		5 46	6 57
M	7		5 47	6 56
D	8		5 47	6 56
W	9		5 48	6 55
D	10		5 49	6 54
V	11		5 49	6 54
Z	12		5 50	6 53
Z	13		5 51	6 52
M	14		5 51	6 52
D	15		5 52	6 51
W	16		5 53	6 50
D	17		5 53	6 50
V	18	Martin Luther gestorven, 1546	5 54	6 49
Z	19		5 55	6 48
Z	20		5 55	6 47
M	21	Ds. C. W. du Toit geboren, 1842.	5 56	6 46
D	22		5 57	6 45
W	23		5 58	6 44
D	24	Inwijding van het Ned. Herv. Kerkgebouw te Potchefstroom, 1866.	5 58	6 44
V	25	Inwijding van het Ned. Herv. Kerkgebouw te Pretoria, 1905.	5 59	6 43
Z	26		5 59	6 42
Z	27	Slag van Amajuba, 1881.	6 0	6 41
M	28		6 0	6 40
D	29		6 1	6 39

MAART, 31 DAGEN.

Dag der		MAANSVERANDERINGEN. 4, Nieuwe Maan, 5,58 v.m. 11, Eerste Kwartier, 8,33 n.m. 19, Volle Maan, 7,27 n.m. 26, Laatste Kwartier, 6,22 n.m.	Zons	
Week.	Maand.		opg. ond.	
			Spoorweg-tijd.	
W	1	Hoeksteenlegging van het Hervormde Kerkgebouw te Ermelo, 1910.	u.m. 6 1	u.m. 6 38
D	2		6 2	6 37
V	3		6 2	6 37
Z	4		6 3	6 36
Z	5		6 4	6 34
M	6		6 4	6 33
D	7		6 5	6 32
W	8		6 5	6 31
D	9		6 6	6 30
V	10		6 6	6 29
Z	11		6 7	6 28
Z	12		6 7	6 27
M	13	6 8	6 26	
D	14	6 8	6 25	
W	15	6 9	6 24	
D	16	6 9	6 23	
V	17	6 10	6 22	
Z	18	6 10	6 21	
Z	19	6 10	6 20	
M	20	6 11	6 18	
D	21	6 11	6 18	
W	22	6 12	6 17	
D	23	6 13	6 16	
V	24	6 13	6 15	
Z	25	6 14	6 14	
Z	26	6 14	6 13	
M	27	6 15	6 12	
D	28	Kerk te Ventersdorp ingewijd, 1913.	6 15	6 10
W	29		6 15	6 9
D	30		6 16	6 8
V	31		6 16	6 7

VOOR GORDIJNEN, KARPETTEN EN LINOLEUM.
SUGDENS, LTD., Opvolgers van STORE BROS.,
270 KERKSTRAAT, — PRETORIA.

APRIL, 30 DAGEN.

Dag der		MAANSVERANDERINGEN. 2, Nieuwe Maan, 6,21 n.m. 10, Eerste Kwartier, 4,36 n.m. 18, Volle Maan, 7,8 v.m. 25, Laatste Kwartier, 0,38 v.m.	Zons	
Week.	Maand.		opg. ond.	
			Spoorweg-tijd.	
Z	1		u.m. 6 17	u.m. 6 6
Z	2		6 17	6 5
M	3		6 17	6 4
D	4		6 18	6 3
W	5		6 18	6 2
D	6		6 18	6 1
V	7		6 19	6 0
Z	8		6 19	5 59
Z	9		6 20	5 58
M	10		6 21	5 57
D	11		6 21	5 56
W	12	Inwijding van het Hervormde Kerkgebouw te Bronkhorstspuit, 1913.	6 22	5 55
D	13		6 22	5 54
V	14		6 22	5 53
Z	15		6 23	5 52
Z	16	Ds. van Warmelo als Hervormde predikant ingezegend. Potchefstroom, 1864.	6 23	5 51
M	17	Martin Luther voor Rijksdag te Worms, 1521.	6 23	5 50
D	18		6 24	5 49
W	19		6 24	5 48
D	20	Hoeksteenlegging van het Hervormde Kerkgebouw te Chrissiesmeer, 1892.	6 24	5 48
V	21	Ds. van Warmelo te Heidelberg overleden, 1892.	6 25	5 47
Z	22		6 25	5 47
Z	23	Kerkeraad van de Herv. Gem. Witfontein besluit niet te verenigen, 1886.	6 26	5 46
M	24		6 27	5 45
D	25	Protest van de Hervormers te Spiers, 1592.—Vandaar "Protestanten."	6 27	5 44
W	26		6 28	5 43
D	27		6 28	5 42
V	28		6 29	5 41
Z	29		6 29	5 40
Z	30		6 30	5 39

MEI, 31 DAGEN.

Dag der		MAANSVERANDERINGEN. 2, Nieuwe Maan, 7,29 v.m. 10, Eerste Kwartier, 10,47 v.m. 17, Volle Maan, 4,11 n.m. 24, Laatste Kwartier, 7,16 v.m. 31. Nieuwe Maan, 9,37 n.m.	Zons	
Week.	Maand.		opg. ond.	
			Spoorweg-tijd.	
M	1	Dr. J. H. Greyvensteyn te Pretoria bevestigd, 1914.	u.m.	u.m.
D	2		6 30	5 38
W	3		6 31	5 37
D	4		6 31	5 37
V	5		6 32	5 36
Z	6		6 32	5 36
Z	7	Ds. J. J. Kuhn te Krugersdorp bevestigd, 1909.	6 33	5 35
M	8		6 34	5 34
D	9		6 34	5 34
W	10		6 35	5 33
D	11		6 35	5 32
V	12		6 36	5 31
Z	13	"De Hervormer" uitgekomen, 1909.	6 36	5 31
Z	14		6 37	5 30
M	15		6 37	5 30
D	16		6 38	5 29
W	17		6 38	5 29
D	18		6 39	5 28
V	19	Vertrek van Ds. van Warmelo naar Holland, 1873. Erasmus Smit, Leeraar bij de Voortrekkers, 1837.	6 39	5 28
Z	20		6 40	5 27
Z	21		6 40	5 27
M	22		6 41	5 27
D	23		6 41	5 26
W	24		6 42	5 26
D	25	Calvijn overleden, 1564.	6 42	5 25
V	26		6 43	5 25
Z	27		6 43	5 25
Z	28		6 44	5 25
M	29		6 44	5 25
D	30		6 45	5 24
W	31	Sluiting van de Dortse Synode, 1619.	6 45	5 24
			6 46	5 24

FRAAIE SORTERING IN JAPONNEN EN HOEDEN
 bij SUGDENS, LTD., Opvolgers van STORE BROS.,
 270 KERKSTRAAT, — PRETORIA.

JUNIE, 30 DAGEN.

Week.	Dag der Maand.	MAANSVERANDERINGEN.	Zons	
			opg. ond.	Spoorweg-tijd.
		9, Eerste Kwartier, 1,59 v.m. 15, Volle Maan, 11,42 n.m. 22, Laatste Kwartier, 3,16 n.m. 30, Nieuwe Maan, 0,43 n.m.		
D	1		u.m. 6 46	u.m. 5 24
V	2		6 46	5 24
Z	3	Ouderling G. J. Engelbrecht, L.T.V., (Standerton), aan kogelwonden overleden, 1901.	6 47	5 24
Z	4	Ds. J. van Belkum bevestigd te Rustenburg, 1891.	6 47	5 24
M	5	Uitspraak van het Hooggerechtshof inzake het Kerkgebouw te Trichardsfontein, 1893.	6 48	5 23
D	6		6 48	5 23
W	7		6 49	5 23
D	8		6 49	5 23
V	9		6 50	5 23
Z	10		6 50	5 23
Z	11	Ds. G. W. Smits komt te Kaapstad aan, 1863.	6 50	5 23
M	12		6 51	5 23
D	13	Kerk te Ermelo ingewijd, 1910.	6 51	5 23
W	14		6 51	5 23
D	15	Verlating van Schoemansdal, 1867.	6 52	5 23
V	16		6 52	5 23
Z	17		6 53	5 24
Z	18	Ds. F. S. du Toit, van Ventersdorp, gestorven, 1914.	6 53	5 24
M	19		6 53	5 24
D	20		6 54	5 24
W	21		6 54	5 24
D	22		6 54	5 24
V	23		6 54	5 24
Z	24		6 54	5 25
Z	25		6 54	5 25
M	26		6 54	5 25
D	27		6 54	5 26
W	28		6 55	5 26
D	29		6 55	5 26
V	30		6 55	5 26

JULIE, 31 DAGEN.

Week.	Dag der Maand.	MAANSVERANDERINGEN.	Zons	
			opg. ond.	Spoorweg-tijd.
		8, Eerste Kwartier, 1,55 n.m. 15, Volle Maan, 6,40 v.m. 22, Laatste Kwartier, 1,33 v.m. 30, Nieuwe Maan, 4,15 v.m.		
Z	1		u.m. 6 55	u.m. 5 27
Z	2		6 55	5 28
M	3		6 55	5 28
D	4		6 55	5 28
W	5		6 55	5 29
D	6		6 55	5 29
V	7	Johannes Huss verbrand, 1415.	6 55	5 29
Z	8		6 54	5 30
Z	9		6 54	5 30
M	11	Calvijn geboren, 1509.	6 54	5 30
D	10		6 54	5 31
W	12		6 54	5 31
D	13		6 54	5 31
V	14		6 53	5 32
Z	15		6 53	5 32
Z	16		6 53	5 33
M	17		6 52	5 34
D	18	Ds. van Warmelo te Heidelberg bevestigd, 1868.	6 52	5 34
W	19		6 52	5 34
D	20		6 52	5 34
V	21		6 52	5 35
Z	22	Ds. van Warmelo te Schoemansdal bevestigd, 1864.	6 52	5 35
Z	23	Dood van Gen. A. W. Pretorius, 1853.	6 52	5 35
M	24		6 52	5 35
D	25	Afscheid van Prof. Dr. P. J. Muller van de gemeente Pretoria, 1910.	6 51	5 36
W	26		6 50	5 37
D	27		6 49	5 38
V	28		6 48	5 39
Z	29		6 48	5 39
Z	30		6 47	5 40
M	31		6 46	5 40

KOMPLETE VOORRAAD VAN KINDERKLEREN
 bij SUGDENS, LTD., Opvolgers van STORE BROS.,
 270 KERKSTRAAT, — PRETORIA.

AUGUSTUS, 31 DAGEN.

Dag der		MAANSVERANDERINGEN. 6, Eerste Kwartier, 11,6 n.m. 13, Volle Maan, 2,0 n.m. 20, Laatste Kwartier, 2,53 n.m. 28, Nieuwe Maan 7,25 n.m.	Zons	
Week.	Maand.		opg. ond.	
			Spoorweg-tijd.	
D	1		u.m. 6 46	u.m. 5 41
W	2		6 46	5 41
D	3	Ds. J. van Belkum bevestigd te Heidelberg, 1903.	6 45	5 42
V	4		6 44	5 43
Z	5	Hoeksteenlegging van de Hervormde kerk te Witpoort, 1878.	6 43	5 43
Z	6		6 43	5 43
M	7		6 42	5 44
D	8		6 41	5 44
W	9		6 41	5 44
D	10		6 40	5 45
V	11		6 39	5 45
Z	12		6 38	5 46
Z	13		6 37	5 47
M	14		6 37	5 47
D	15	Vertrek van Ds. van Warmelo uit Holland naar Z. Afrika, 1862.	6 36	5 48
W	16		6 35	5 48
D	17		6 34	5 49
V	18		6 33	5 49
Z	19		6 32	5 49
Z	20		6 32	5 50
M	21		6 31	5 50
D	22		6 30	5 50
W	23		6 29	5 51
D	24	Bloedbad van St. Bartolomeus, 1572.	6 28	5 51
V	25		6 27	5 52
Z	26		6 26	5 52
Z	27		6 25	5 53
M	28		6 24	5 53
D	29		6 23	5 54
W	30		6 22	5 54
D	31		6 21	5 54

SEPTEMBER, 30 DAGEN.

Dag der		MAANSVERANDERINGEN.	Zons	
Week.	Maand.		opg. ond.	
			Spoorweg-tijd.	
		5, Eerste Kwartier, 6,26 v.m. 11, Volle Maan, 10,31 n.m. 19, Laatste Kwartier, 7,35 v.m. 27, Nieuwe Maan. 9,34 v.m.		
V	1		u.m. 6 20	u.m. 5 55
Z	2	Prof. Hofmeyr overleden, 1909.	6 19	5 55
Z	3		6 18	5 55
M	4		6 17	5 56
D	5		6 16	5 56
W	6		6 14	5 57
D	7		6 13	5 57
V	8	Ds. van Warmelo geboren, 1835.	6 12	5 57
Z	9		6 11	5 58
Z	10		6 10	5 58
M	11		6 9	5 58
D	12		6 8	5 59
W	13		6 7	5 59
D	14		6 6	5 59
V	15		6 5	6 0
Z	16		6 4	6 0
Z	17		6 3	6 1
M	18		6 2	6 1
D	19		6 0	6 2
W	20	Prof. J. Lion Cachet overleden, 1912.	5 59	6 2
D	21		5 58	6 3
V	22		5 58	6 3
Z	23		5 57	6 4
Z	24		5 55	6 4
M	25		5 54	6 4
D	26		5 53	6 4
W	27		5 52	6 5
D	28	Kerk te Witpoort ingewijd, 1912.	5 51	6 5
V	29		5 50	6 5
Z	30	Ds. M. J. Goddefroy te Witfontein bevestigd, 1887.	5 49	6 6

PARASOLS, PARAPLUIES EN REGENMANTELS.
 bij SUGDENS, LTD., Opvolgers van STORE BROS.,
 270 KERKSTRAAT, — PRETORIA.

OKTOBER, 31 DAGEN.

Dag der		MAANSVERANDERINGEN.	Zons	
Week.	Maand.		opg.—ond.	
			Spoorweg-tijd.	
		4. Eerste Kwartier, 1,0 n.m. 11. Volle Maan, 9,1 v.m. 19. Laatste Kwartier, 3,9 v.m. 26. Nieuwe Maan, 10,37 n.m.		
Z	1		u.m. 5 48	u.m. 6 6
M	2		5 46	6 6
D	3		5 45	6 7
W	4		5 44	6 8
D	5		5 43	6 8
V	6		5 42	6 9
Z	7	Ouderling D. P. J. van Schalkwijk van Standerton overleden, 1911.	5 41	6 9
Z	8		5 40	6 10
M	9	Ds. Dirk van der Hoff te Potchefstroom overleden, 1881.	5 39	6 10
D	10	Ds. S. J. Strijdom bevestigd te Krugersdorp, 1914.	5 38	6 11
W	11	De Hervormer Ulrich Zwingli gesneuveld, 1531.	5 37	6 11
D	12		5 36	6 12
V	13		5 35	6 13
Z	14		5 34	6 14
Z	15		5 33	6 14
M	16		5 32	6 14
D	17	Ds. S. Vermooten te Zeerust bevestigd 1915.	5 31	6 15
W	18		5 30	6 15
D	19		5 29	6 16
V	20		5 28	6 16
Z	21		5 28	6 16
Z	22	Edikt van Nantes herroepen, 1685.	5 27	6 17
M	23		5 26	6 18
D	24		5 25	6 18
W	25		5 24	6 19
D	26		5 23	6 19
V	27		5 23	6 20
Z	28		5 22	6 20
Z	29		5 21	6 21
M	30	Ds. J. J. Prinsloo te Trichardsfontein ingezegend, 1909.	5 21	6 21
D	31	Hervormingsdag. Samenkomst van Kom. N. Herv. kerk en N. Ger. kerk om te verenigen, 1882.	5 20	6 22

NOVEMBER, 30 DAGEN.

Dag der		MAANSVERANDERINGEN.	Zons	
Wee.	Maand		opg. ond.	
			Spoorweg-tijd.	
		2, Eerste Kwartier, 7,51 n.m. 9, Volle Maan, 10,18 n.m. 18, Laatste Kwartier, 0,0 v.m. 25, Nieuwe Maan, 10,50 v.m.		
W	1	Theologiese School te Stellenbosch geopend, 1859.	u.m. 5 19	u.m. 6 23
D	2	Nederduits Hervormde Algemene Vergadering te Kaapstad geopend, 1824.	5 19	6 23
V	3		5 18	6 24
Z	4		5 17	6 25
Z	5	Naam van de Ned. Hervormde kerk in de Kaap Kolonie, veranderd in Ned. Geref., 1842.	5 17	6 25
M	6		5 16	6 26
D	7		5 16	6 26
W	8		5 15	6 27
D	9		5 14	6 28
V	10	Martin Luther geboren, 1483.	5 14	6 29
Z	11		5 13	6 29
Z	12		5 13	6 30
M	13	De Dortse Synode geopend, 1618.	5 12	6 31
D	14		5 12	6 32
W	15		5 11	6 33
D	16		5 10	6 34
V	17		5 10	6 34
Z	18		5 10	6 35
Z	19		5 9	6 36
M	20		5 9	6 36
D	21		5 9	6 37
W	22		5 9	6 37
D	23		5 9	6 38
V	24		5 9	6 39
Z	25		5 8	6 40
Z	26		5 8	6 41
M	27		5 8	6 42
D	28		5 8	6 43
W	29	Opening der Geref. Theologiese School te Burgersdorp, 1869.	5 8	6 44
D	30		5 8	6 45

ZWEMKOSTUMES EN MUTSEN.
bij SUGDENS, LTD., Opvolgers van STORE BROS.,
270 KERKSTRAAT, — PRETORIA.

DECEMBER, 31 DAGEN.

Week.	Dag der Maand.	MAANSVERANDERINGEN. 2, Eerste Kwartier, 3,56 v.m. 9, Volle Maan, 2,44 n.m. 17, Laatste Kwartier, 8,6 n.m. 24, Nieuwe Maan, 10,31 n.m. 31, Eerste Kwartier, 2,7 n.m.	Zons	
			opg. ond.	Spoorweg-tijd.
V	1		u.m. 5 8	u.m. 6 45
Z	2		5 8	6 45
Z	3		5 8	6 45
M	4	Ned. Geref. kerk in de Z. A. R. georganiseerd, 1866.	5 8	6 46
D	5		5 9	6 47
W	6	Voortrekkersgelofte, 1838.	5 9	6 48
D	7		5 9	6 49
V	8		5 9	6 50
Z	9		5 10	6 51
Z	10		5 10	6 52
M	11		5 10	6 52
D	12		5 10	6 52
W	13		5 11	6 53
D	14		5 11	6 53
V	15		5 11	6 54
Z	16	Dingaansdag, 1838.	5 11	6 54
Z	17		5 12	6 55
M	18		5 12	6 56
D	19		5 12	6 57
W	20		5 12	6 57
D	21		5 13	6 58
V	22		5 13	6 58
Z	23		5 14	6 59
Z	24		5 15	6 59
M	25	Kerstdag.	5 15	6 59
D	26		5 15	7 0
W	27		5 16	7 0
D	28	Prof. D. Postma overleden te Burgersdorp, 1890 ^a	5 17	7 1
V	29		5 18	7 1
Z	30		5 19	7 1
Z	31		5 20	7 2

POST TARIEF.

BRIEVEN, NIEUWSBLADEN, DRUKWERK, ENZ.

NAAR	BRIEVEN.	POSTKAARTEN.	NIEUWSBLADEN.	DRUKWERK.
Transvaal, Kaap Kolonie, O.V.S., Rhodesia, Bechuanaland en Mozambique	1d. per ½ ons.	½d. per stuk.	½d. per 4 ons.	½d. per 2 ons.
Overzee (Britische Kolonies en Bezittingen) ook Australië	1d. "	1d. "	½d. per 2 ons.	½d. "
Vreemde Overzeesche Landen	2½d. "	1d. "	½d. "	½d. "

Pakketten Post naar Transvaal, K.K., O.V.S., en Natal (Z. A. Umie) 2d. voor elke 4 onzen of gedeelte daarvan.

" " Prov. Mozambique, 4d. voor 8 ons en 2d. voor elke 4 ons meer of part van 4 ons

" " Rhodesia 1/6 per lb. of gedeelte van een lb.

" " Britsche Landen overzee 9d. per lb. of gedeelte van een lb.

" " andere Overzeesche Landen verschillende tarieven. Informatie op Postkantoren verkrijgbaar

" " Bechuanaland Protectorate 1/- per lb.

Registrasie.—Brieven, enz. kunnen geregistreerd worden ad 4d. extra.

HET COMMERCIELE AGENTSCHAP

(H. R. ABERCROMBIE, V.R.)

Bus 784 — 312 VERMEULENSTRAAT, PRETORIA — Foon 165

VOOR ZADEN.

De volgende Postzegels zijn bij den Postdienst in gebruik, : ½d., 1d., 2d., 2½d., 3d., 4d., 6d., 1/-, 2/-, 2/6, 5/-, 10/-, 20/-.

Briefomslagen voor aangeteekende stukken (Registraties), voorzien van een zegelafdruk van 4d. voor het aanteekeningrecht, zijn verkrijgbaar tegen de navolgende prijzen.

Afmetingen.	Per dozijn.	Per stuk.
4½ x 3½" en 3½ x 6"	4/3	4½d.
4" x 9"	4/3	4½d.
6" x 11"	4/3	4½d.

Gezegelde omslagen voor de verzending van nieuwsbladen en boekposten verkrijgbaar tegen navolgende prijzen :

Met ½d. postzegel : 6d. per doz. ½d. per stuk.

Met 1d. postzegel : 1/- per doz. 1d. per stuk.

Ongefrankeerde en onvoldoend gefrankeerde brieven, enz., worden belast met een port ten bedrage van tweemaal de ontbrekende som.

Voor verandering van bestemming van brieven, enz., behalve pakketten (readresseering) wordt geen afzonderlijk port geëischt.

Brieven bevattende munten, goud, juwelierswaren, en in 't algemeen kostbaarheden moeten aangeteekend worden.

PRIVATE POSTZAKKEN.

Personen langs eenen postweg wonende, kunnen gebruik maken van een privaten postzak, waarin hun brieven, enz., van 't naaste postkantoor met de postkar worden verzonden tegen huur van £1 per jaar. De postzak moet door den persoon, die verlangt er van gebruik te maken, zelf verschaft worden; deze kan van den postdienst gekocht worden tegen betaling.

POSTWISSELS.

kunnen worden verkregen en uitbetaald. Het bedrag van een Postwissel mag niet hoger zijn dan £40 en geen onderdeelen van 1d. mogen daarin voorkomen.

HET COMMERCIELE AGENTSCHAP

(H. R. ABERCROMBIE, V.R.)

Bus 784 — 312 VERMEULENSTRAAT, PRETORIA — Foon 165
VOOR KUNSTMEST.

COMMISSIE.

Voor het verleen van Postwissels wordt een commissie gevorderd berekend tegen 6d. voor elke £4 in de Z.A. Unie. Een 9d. voor elke £4 in de andere Kolonies in Zuid Afrika. Een 1/- voor elke £4 in de Overzeesche Landen.

Postwissels kunnen per telegraaf worden verzonden in Zuid Afrika (Unie) tegen 1/- extra voor elke £40.

Zuid Rhodesia 2/- voor £10.

Noord West Rhodesia 3/- voor £10.

Noord Rhodesia 5/- voor £10.

Portugees O. Afrika 6/6 voor £40.

Beira en Macquece 3/- voor £40.

Beira Spoorw. Station 3/- voor £40.

POSTORDERS.

6d.	1d.	11/-	3d.
1/-	1d.	11/6	3d.
1/6	1d.	12/-	3d.
2/-	1d.	12/6	3d.
2/6	1d.	13/-	3d.
3/-	1d.	13/6	3d.
3/6	1d.	14/-	3d.
4/-	1d.	14/6	3d.
4/6	1d.	15/-	3d.
5/-	1d.	15/6	3d.
5/6	2d.	16/-	3d.
6/-	2d.	16/6	3d.
6/6	2d.	17/-	3d.
7/-	2d.	17/6	3d.
7/6	2d.	18/-	3d.
8/-	2d.	18/6	3d.
8/6	2d.	19/-	3d.
9/-	2d.	19/6	3d.
9/6	2d.	20/-	3d.
10/-	2d.	20/6	3d.
10/6	2d.	21/-	3d.

Zelfde bedragen voor Britse Landen Overzee verkrijgbaar.

HET COMMERCIELE AGENTSCHAP

(H. R. ABERCROMBIE, V.R.)

Bus 784 — 312 VERMEULENSTRAAT, PRETORIA — Foon 165
VOOR BOERMEEL.

INVULLING.

De invulling van den naam van den ontvanger en van 't kantoor van uitbetaling kunnen geschieden door den koper zelf. Op verzoek kan 't ook door den postmeester geschieden.

Postorders zijn slechts voor drie maanden geldig, na dien tijd kan betaling plaats hebben tegen betaling van een nieuwe commissie voor iedere volgende 3 maanden of gedeelte er van.

AANTEKENING VAN NUMMER.

Veiligheidshalve wordt het publiek aangeraden een aantekening te houden van de nummers van orders.

Telefoonverbinding met bijna alle dorpen in Transvaal.

Private Bussen (klein) 25/- per jaar.

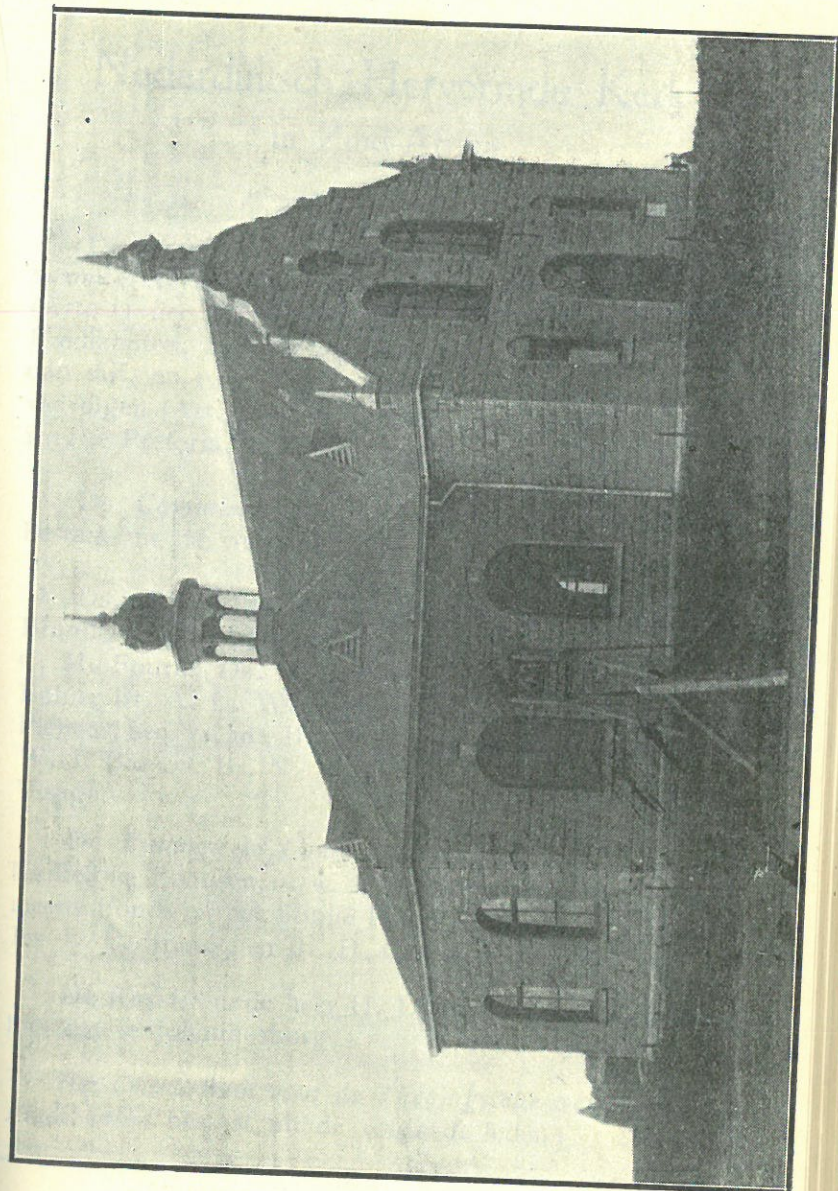
Private Bussen (groot) 35/- per jaar.

Tweede jaar 20/- en 30/- per jaar.

HET COMMERCIELE AGENTSCHAP
(H. R. ABERCROMBIE, V.R.)

Bus 784 — 312 VERMEULENSTRAAT, PRETORIA — Foon 165
VOOR STEENKOLEN.

INVULLING.

De invulling van den naam van den ontvanger en van 't kantoor van uitbetaling kunnen geschieden door den koper zelf. Op verzoek kan 't ook door den postmeester geschieden.

Postorders zijn slechts voor drie maanden geldig, na dien tijd kan betaling plaats hebben tegen betaling van een nieuwe commissie voor iedere volgende 3 maanden of gedeelte er van.

AANTEEKENING VAN NUMMER.

Veiligheidshalve wordt het publiek aangeraden een aantekening te houden van de nummers van orders.

Telefoonverbinding met bijna alle dorpen in Transvaal.

Private Bussen (klein) 25/- per jaar.

Private Bussen (groot) 35/- per jaar.

Tweede jaar 20/- en 30/- per jaar.

HET COMMERCIELE AGENTSCHAP
(H. R. ABERCROMBIE, V.R.)

Bus 784 — 312 VERMEULENSTRAAT, PRETORIA — Foon 165
VOOR STEENKOLEN.

Nederduitsch Hervormde Kerk

in Zuid-Afrika.

De *Algemeene Vergadering der Nederduitsch Hervormde Kerk* komt gewoonlijk alle drie jaren bijeen (Art. 11 der Wetten) en bestaat uit alle dienstdoende Predikanten, de helft der ouderlingen, doch niet meer dan vijf, en twee diakenen, door elke gemeente af te vaardigen (Art. 8.) Zij vergaderde de laatste maal in 1912 te Pretoria.

De *Commissie der Algemeene Kerkvergadering* bestaat uit de volgende leden:

Ds. C. W. du Toit, Voorzitter, sec. Ds. L. E. Brandt, Ds. Jac. van Belkum, Scriba, sec. Ds. H. C. M. Fourie, Ds. M. J. Goddefroy, sec. Ds. P. W. Ennis, Br. A. D. W. Wolmarans, sec. vacant, Br. P. Pienaar, sec. vacant, Br. H. C. van der Merwe, sec. Br. W. J. Basson, Br. N. M. Prinsloo, sec. Br. J. H. N. Visage.

De *Financieele Commissie* voor de Algemeene Kerkelijke Fondsen, t. w. het Weduwfonds, het Algemeene Fonds en het Studie Fonds, bestaat uit de leden Ds. L. E. Brandt, en Br. H. C. van der Merwe.

De *Kassier* is de heer H. J. Th. L. Roorda, Postbus 444 te Johannesburg.

Het *Curatorium voor de Theologische School voor Predikanten* bestaat uit de volgende leden:

HET COMMERCIELE AGENTSCHAP
(H. R. ABERCROMBIE, V.R.)

Bus 784 — 312 VERMEULENSTRAAT, PRETORIA — Foon 165
VOOR PRODUKTEN.

Ds. C. W. du Toit, Ds. Jac. van Belkum, Ds. H. C. M. Fourie, BBr. A. D. W. Wolmarans, J. A. Malherbe, A. van den Broek, W. J. Basson, G. Engelbrecht.

De *Kassier* van het Curatorium is Br. J. A. Malherbe, te Potchefstroom.

Vaste leges zijn te betalen :

Voor Doop, Lidmaten en Huwelijks certificaten	2/6
Voor huwelijks certificaten moet nog een zegel van 1/- aan de Regering betaald worden.	
Voor Registratie van Doop... ..	5/-
Voor Registratie van Aanneming... ..	7/6
Voor Huwelijksafkondiging	10/-
Voor Huwelijksbevestiging	10/-

Vanwege de *Algemeene Kerkvergadering* wordt een Almanak elk jaar uitgegeven, onder Redactie van den Scriba der Algemeene Kerkvergadering, Ds. Jac. van Belkum; de prijs is 9d. per exemplaar.

Door de Heeren H. de Graaf en A. H. Koomans, Postbus 123 te Potchefstroom, wordt het Maandblad "*De Hervormer*" uitgegeven, waarvan de Redacteur is Ds. Jac. van Belkum, te Heidelberg, Jacobsstaat. In dit blad worden de officiële berichten der kerk gepubliceerd door den Scriba der Algemeene Kerkvergadering.

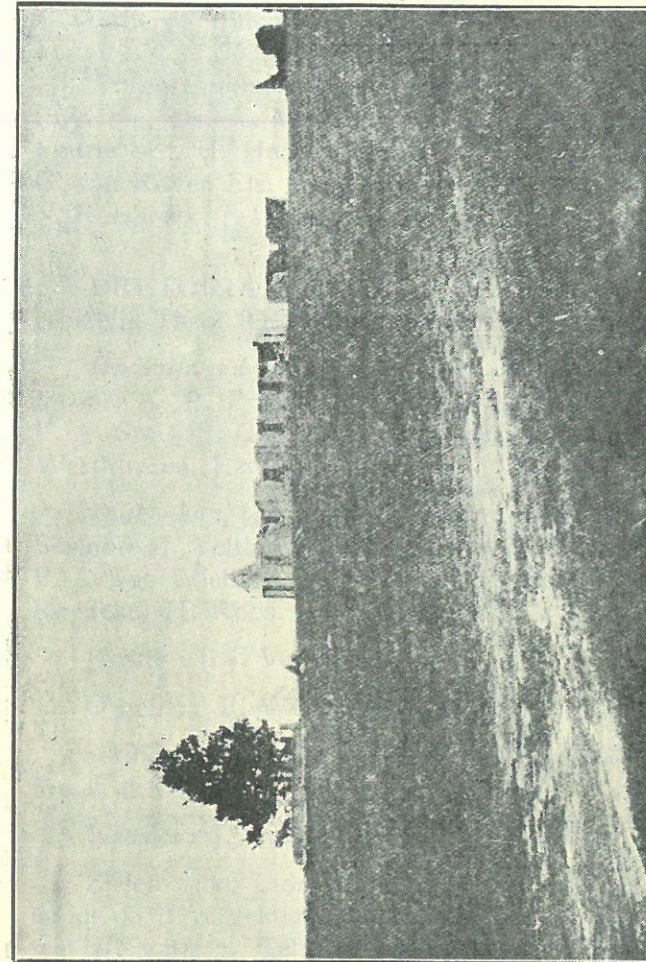
Dit blad is gewijd aan de belangen der Nederduitsch Hervormde Kerk. Het kost bij intekening per jaar, vooruit betaalbaar, 7/6 postvrij.

Het adres van den Scriba der *Algemeene Kerkvergadering* is: Ds. Jac. van Belkum, Jacobsstraat, Heidelberg, Transvaal.

HET COMMERCIELE AGENTSCHAP

(H. R. ABERCROMBIE, V.R.)

Bus 784 — 312 VERMEULENSTRAAT, PRETORIA — Foon 165
VOOR ALLES WAT EEN BOER NODIG HEEFT.

TRICHARD KERK IN DE OORLOG 1899-1902 VERNIELD.

De Kerk is verdeeld in drie Ringen, t.w. de Noordelijke, de Oostelijke en de Westelijke Ring.

NOORDELIJKE RING.

Gemeenten : Pretoria, Rustenburg, Zoutpansberg, Waterberg, Middelburg, Lijdenburg en Erasmus.

Rings Commissie :—Voorziter, Ds. M. J. Goddefroy, sec. Ds. A. Murray Jzn., Scriba, Ds. H. C. M. Fourie, sec. H. Hofland. Leden Brs. L. L. Steen, sec. G. van Royen Els, J. H. Vorster, sec. D. J. Jacobs, J. N. Roets, sec. J. H. Geyser.

PRETORIA.—*Predikant* : Ds. J. H. J. A. Greyvensteijn Theol. Dr., *Consulent* : Ds. H. C. M. Fourie.

Ouderlingen : G. Brits, J. A. Duvenage, D. B. Jacobs, A. P. Prinsloo, T. Loggenberg, L. L. Steen, F. A. Smit, P. G. Viljoen, P. J. Voorloop, M. J. v. d. Westhuyzen, J. v. Zijl.

Diakenen : J. G. Herbst, L. M. Robbertse, W. J. Seymore, J. Velthuisen, C. R. Frowein, E. B. le Roux, P. A. von Wielligh, P. J. J. Moll, P. C. Mostert, J. D. Reyneke, H. Roos.

Koster : J. J. Verheem.

Orgelist : P. Westmaas.

Scriba van den Kerkeraad : L. L. Steen (Christoffel Straat 221).

Kassier : J. Buwalda, Bus 113, Pretoria.

Zielen 2300, Lidmaten 750, Aangenomen 32, Gedoopt 90, Overgekomen met attestatie 46, Vertrokken met attestatie 7, Gehuwd 19 paren.

TRANSVAAL BUILDERS' SUPPLY, LTD.,

Hout en IJzer Handelaars.

280 VERMEULEN STRAAT,

PRETORIA.

— Voor —

AARDEWERK, PIJPEN en SANITAIRE BENODIGDHEDEN.

. Murray

M. Schoe-
Otto en J.

P. Coetzee,
e, Gert de

142, Ge-
Overgeko-

an Drim-

van Rens-
ha, P. J.
Bezuiden-
m, A. P.
G. Steen-

. Muller,
V. J. Nel,
P. J. van
Botha, G.
smus, G.

immelen.

Zielen : 1668, Lidmaten 736, Gedoopten 46, Aange-
nomen 23, Overgekomen met attestatie 2, Vertrokken
met attestatie —, Gehuwd — paren.

WATERBERG.—*Predikant* : P. van Drimmelen.
Consulent : Ds. A. Murray.

Ouderlingen : F. Boshoff, H. J. Geyser, L. C. van
der Merwe, W. A. Botes, J. A. van Staden, C. J. Janse
van Vuuren, F. P. Nagel, H. Willemse.

Diakenen : J. A. de Beer, J. J. Boyse, F. A.
Schmiedenkamp, W. S. J. van Heerden, P. A. van der
Walt, J. J. Engelbrecht.

Koster : J. Truter.

Orgelist : Mej. A. H. Burgers.

Scriba des Kerkeraads : H. Willemse, P.K. 24
Rivier, Waterberg.

Zielen 1000, Lidmaten 472, Aangenomen 5, Ge-
doopten 41, Vertrokken met attestatie 2, Overgekomen
met attestatie 3, Gehuwd — paren.

MIDDELBURG.—*Predikant* : Ds. M. J. Godde-
froy. *Consulent* : H. C. M. Fourie.

Ouderlingen : J. H. M. Visage, J. H. Vorster, J.
H. Erasmus, P. R. Botha, C. J. Ras, N. J. R. Booyse,
Helg, Holtzhausen, F. W. J. Smit, E. J. Visage, F. A.
Maré, P. H. Ferreira, J. T. J. Wolmarans, P. Bezui-
denhout, Wijnand Bezuidend.

Diakenen : T. A. Sebens, A. J. Hattingh, H. Ras,
A. Pretorius, P. Bezuidenhout, M. J. Fourie, C. J.
Strijdom, P. J. Jacobs, W. J. Botha, A. Kruger, Paul
de Vos.

TRANSSVAAL BUILDERS' SUPPLY, LTD.,
Hout en IJzer Handelaars,
280 VERMEULEN STRAAT, ——— PRETORIA.
— Voor —
ALLE SOORTEN WAGENMATERIALEN.

Koster : P. J. Botha.

Orgelist : B. v. Pr. van der Horst.

Scriba van de Kerkeraad : Ds. M. J. Goddefroy.

Kassier : J. Allaart.

Zielen : 1830, Lidmaten 819, Gedoopten 59, Aangenomen 27, Overgekomen met attestatie 12, Vertrokken met attestatie 10, Gehuwd 6 paren.

LIJDENBURG.—*Predikant* : Ds. M. J. Goddefroy. *Consulent* : Dr. J. H. Greyvensteyn.

Ouderlingen : C. J. Joubert Czn., H. Hofland, H. Laubscher.

Diakenen : H. Ahlers, M. Bothma, J. J. Greyling.

Koster : J. Steyn.

Orgelist :

Scriba des Kerkeraads : H. Hofland.

Zielen 469, Lidmaten 218, Aangenomen 4, Gedoopten 25, Vertrokken 12, Overgekomen met attestatie 7, Gehuwd — paren.

ERASMUS.—*Predikant* : Ds. H. C. M. Fourie. *Consulent* : Ds. M. J. Goddefroy.

Ouderlingen : A. D. W. Wolmarans, N. M. Prinsloo, J. N. Roets, J. A. P. Oberholster, D. J. Els, D. B. Snijman, N. J. Bronkhorst, P. C. Minnaar, D. J. E. Erasmus, N. J. Buckle, S. J. L. Prinsloo, J. P. Prinsloo.

Diakenen : N. M. Viljoen, P. K. P. Minnaar, A. C. Greyling, F. J. v. Wijk, L. A. Erasmus, J. J. Booyse, M. J. Riekert, W. J. Pelser, W. J. Prinsloo, P. C. Breytenbach, B. P. Coertze, G. G. Roetz.

TRANSVAAL BUILDERS' SUPPLY, LTD.,

Hout en IJzer Handelaars,

280 VERMEULEN STRAAT, PRETORIA.

Voor GEKAPT BRANDHOUT IN ZAKKEN

franko geleverd in elk deel van Pretoria.

Koster : G. Snijman :

Orgelist :

Scriba : J. J. Prinsloo (Erasmus, Bus 1).

Kassier : J. W. Gehle, Erasmus.

Zielen pl.m. 2700, Lidmaten pl.m. 1280, Aangenomen 25, Gedoopt 51, Overgekomen met attestatie —, Vertrokken met attestatie 1, Gehuwd —.

OOSTELIJKE RING.

Gemeenten : Heidelberg, Krugersdorp, Johannesburg, Standerton, Bethal, Ermelo, Volksrust, Vrede, Oost-Rand, Heilbron, Utrecht, Vereeniging, Memel.

Rings Commissie : Voorzitter : Ds. Jac. van Belkum, sec. Ds. J. J. Prinsloo, Scriba Ds. L. E. Brandt, sec. Ds. S. J. Strijdom. Leden : J. S. Smit sec. vacant, D. G. S. Wolmarans sec., D. J. Struwig, T. Beckley sec., J. Nortje.

HEIDELBERG.—*Predikant* : Ds. Jac. van Belkum. *Consulent* : Ds. L. E. Brandt.

Ouderlingen : W. J. Basson, N. H. Jacobs, J. J. Labuschagne, B. J. Smit, J. Th. Martins, D. J. Strijdom, J. S. Smit, I. B. Bierman, S. J. Bronkhorst, B. J. de Beer, P. R. Viljoen.

Diakenen : F. C. van der Westhuisen, P. D. Bekker, P. J. Brits, B. H. J. Strijdom, Jan J. Nortje, J. H. van der Westhuisen, C. J. Marais, A. J. Botha, L. E. Bongers.

Koster : J. J. Bronkhorst.

Orgelist : L. E. Bongers.

Scriba van den Kerkeraad : L. E. Bongers (Bus 96, Heidelberg).

TRANSVAAL BUILDERS' SUPPLY, LTD.,

Hout en IJzer Handelaars,

280 VERMEULEN STRAAT, PRETORIA.

Voor IJZER en GIETIJZER,

naar verkiezing spesiaal gemaakt.

Zielen 2500, Lidmaten 1100, Gedoopten 160, Aangenomen 57, Overgekomen met attestatie 20, Vertrokken met attestatie 16, Gehuwd 18 paren.

BETHAL.—*Predikant*: Ds. J. J. Prinsloo. *Consulent*: Ds. Jac. van Belkum.

Ouderlingen: B. J. Steyn, A. Breytenbach, J. C. Esterhuijsen, D. P. J. v. Schalkwijk, S. T. Prinsloo, J. P. Prinsloo, P. P. Roets, D. Venter.

Diakenen: L. C. Bester, J. Nagel, P. v. R. van Oudshoorn, J. Oberholzer, B. J. Prinsloo, P. J. L. Venter, P. A. Ras, H. Venter.

Koster: L. A. J. v. Nieuwenhuijzen.

Orgelist:

Scriba van de Kerkeraad: Ds. J. J. Prinsloo.

Kassier:

Zielen: 2771 Lidmaten, 1235 Gedoopten, 121 Aangenomen, 69 Vertrokken met attestatie, — Overgekomen met attestatie, — Gehuwd 5 paren.

KRUGERSDORP.—*Predikant*: Ds. S. J. Strijdom. *Consulent*: Ds. L. E. Brandt.

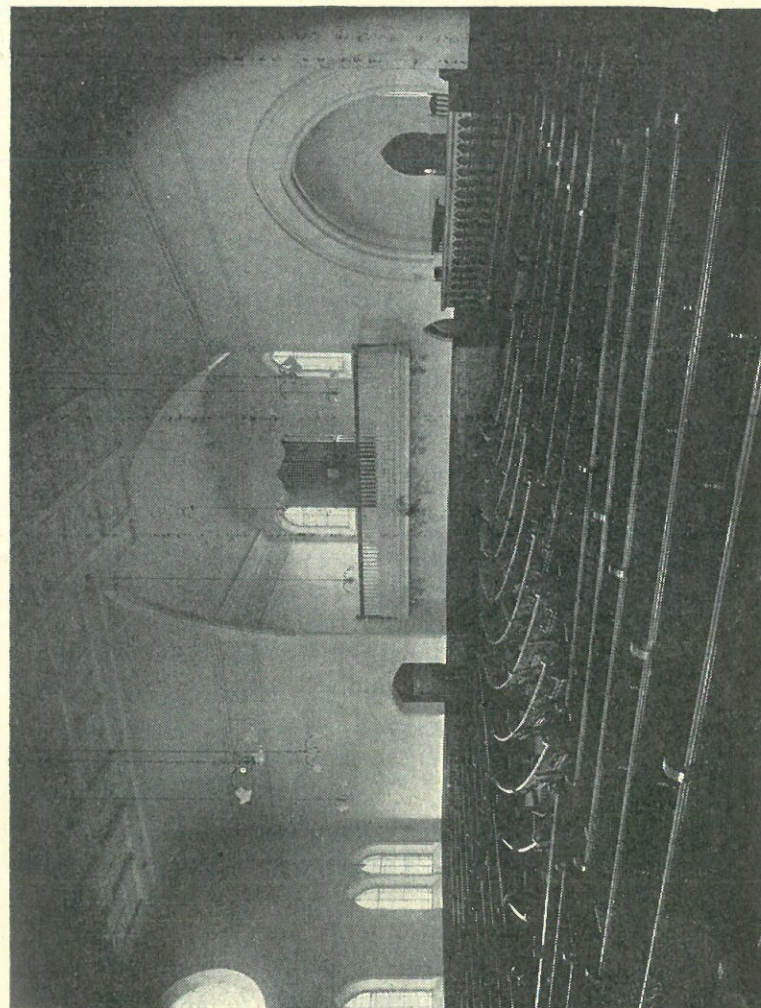
Ouderlingen: G. P. Brits, H. C. van der Merwe, F. J. de Bruyn, H. J. Celliers, J. C. Esterhuisen, W. D. van Deventer, D. H. Moller, C. J. van Zijl, J. van den Berg, J. J. A. Lombard, P. G. Labuschagne.

Diakenen: G. P. Engelbracht, H. J. van Staden, A. W. Heynecke, J. H. Vorster, H. C. van der Merwe, J. J. Marneweck, J. J. van der Merwe, I. J. van Wijck, J. Prinsloo, L. A. van Heerden, S. J. van der Poel, J. F. Bolton, C. D. du Plooy, J. J. Grobler.

Koster en Orgelist: P. B. Botha.

Scriba: D. H. Möller.

TRANSVAAL BUILDERS' SUPPLY, LTD.,
Hout en IJzer Handelaars,
280 VERMEULEN STRAAT, ————— PRETORIA.
Voor alle soorten van
BOUWMATERIALEN, VERF en IJZERWERK.

HET INWENDIGE VAN DE NIEUWE KERK TE VENTERSDORP.

Zielen 1163, Lidmaten 545, Gedoopten 87, Aangenomen 43, Overgekomen met attestatie 13, Vertrokken met attestatie 11, Gehuwd 6 paren.

JOHANNESBURG.—*Predikant*: Ds. L. E. Brandt. *Consulent*: Ds. Jac. van Belkum.

Ouderlingen: T. Beckley, F. G. Bezuidenhout, A. S. Scholtz, J. F. N. Oberholtzer, M. P. D. Everts, G. J. Snijman, M. P. G. Koen, B. J. S. Herbst, P. P. de Klerck, P. J. Coetzee, M. G. Joubert, J. J. Botha, W. Nel, W. H. Austin.

Diakenen: J. G. L. Booysen, D. A. E. Pretorius, S. J. Steyn, F. A. Booysen, D. W. de Bruine, J. M. Roets, H. J. M. Matthyssen, J. J. L. Swarts, B. P. Scheepers.

Koster: A. J. Nel.

Orgelist: A. I. W. Visee, S. J. Venter.

Scriba des Kerkeraads: J. C. Sickesz.

Kassier: J. C. Sickesz.

Zielen 1687, Lidmaten 731, Aangenomen 31, Gedoopten 144, Vertrokken met attestatie 27, Overgekomen met attestatie 69, Gehuwd 21 paren.

STANDERTON.—*Predikant*:
Consulent: Ds. J. van Belkum.

Ouderlingen: G. J. Engelbrecht, P. W. Labuschagne, J. C. Heynecke, F. G. Wolmarans, M. L. J. Grobler, G. P. Lewis.

Diakenen: W. J. Engelbrecht, P. M. Gouws, J. G. Steijn, G. A. van Deventer, J. H. Pienaar.

Koster: A. van Vuuren.

Orgelist:

Scriba van de Kerkeraad: Ds. Jac. van Belkum.

Kassier: G. A. van Deventer.

Zielen 1000, Lidmaten 400, Gedoopten —, Aangenomen —, Overgekomen met attestatie —, Vertrokken met attestatie —, Gehuwd — paren.

N.B. De cijfers van deze gemeente zijn nog inbegrepen bij die van Bethal, daar de scheiding in 1915 is klaar gekomen.

VOLKSRUST.—*Predikant :* *Consulent :* Ds. S. J. Strijdom.

Ouderlingen : H. G. Stoop, D. J. Struwig, J. D. Coetser en D. J. Cronjé.

Diakenen : F. J. Delpport, P. J. Swanepoel, P. H. Kemp.

Koster : W. Botha.

Orgelist : Mej. H. Stoop.

Scriba des Kerkeraads : H. G. Stoop.

Kassier : F. J. Delpport.

Zielen 449, Lidmaten 227, Aangenomen 13, Gedoopten 28, Vertrokken met attestatie —, Overgekomen met attestatie —, Gehuwd 3 paren.

VREDE.—*Predikant :* *Consulent :* Ds. Jac. van Belkum.

Ouderlingen : W. J. Botha, J. J. Strijdom.

Diakenen : D. G. Hattingh.

Koster :

Orgelist :

Kassier : J. J. Strijdom.

Zielen 66, Lidmaten 33, Gedoopten —, Aangenomen 1, Overgekomen met attestatie —, Vertrokken met attestatie 2, Gehuwd — paren.

OOST RAND.—*Predikant :* *Consulent :* Ds. L. E. Brandt.

Ouderlingen : R. A. P. de Beer, H. J. J. Viljoen, Sr., D. J. J. Montgomery, C. J. Matthee, F. C. J. Cloete, H. J. Smit, P. C. Potgieter.

Diakenen : M. F. Trieloff, H. Roberts, H. Barnard, P. J. Nel, J. Brand, H. A. Sauerman, E. J. G. Norval, J. Beytel.

Koster :

Orgelist :

Scriba van de Kerkeraad : Ds. L. E. Brandt.

Kassier : Ds. L. E. Brandt.

Zielen 736, Lidmaten 319, Aangenomen 21, Gedoopten 71, Vertrokken met attestatie 4, Overgekomen met attestatie 34, Gehuwd — paren.

UTRECHT.—*Predikant :* *Consulent :* Ds. J. J. Prinsloo.

Ouderling : J. C. van Deventer.

Diaken : H. J. C. Grobler.

Koster :

Orgelist :

Zielen —, Lidmaten 22, Aangenomen 1, Gedoopten 3, Vertrokken met attestatie —, Overgekomen met attestatie —, Gehuwd — paren.

VEREENIGING.—*Predikant :* *Consulent :* Ds. L. E. Brandt.

Ouderlingen : L. R. G. Marx, T. P. Pretorius, H. H. Nieuwoudt, S. I. W. Marx, H. Jacobs, J. J. Human, H. Strijdom, J. J. H. Pretorius.

Diakenen : W. Lindeque, D. J. C. van Wijk, J. P. Cronje, P. J. Marx, G. J. J. van der Merwe, D. J. Jacobs, C. L. Fick, J. P. Cronjé B.Czn.

Koster :

Orgelist :

Scriba des Kerkeraads : J. P. Cronje, Vlakfontein, Bus 32, Vereeniging.

Zielen 682, Lidmaten 351, Aangenomen 8, Gedoopten 14, Overgekomen met attestatie 2, Vertrokken met attestatie —, Gehuwd — paren.

MEMEL.—*Predikant :* *Consulent :* Ds. J. J. Prinsloo.

Ouderlingen : J. J. Uijs.

Diakenen : P. L. Moolman.

Scriba des Kerkeraads : P. L. Moolman.

Koster :

Orgelist :

Zielen 93, Lidmaten 42, Aangenomen 2, Gedoopten 2, Vertrokken met attestatie 5, Overgekomen met attestatie —, Gehuwd — paren.

HEILBRON.—*Predikant*: *Consulent*: S. J. Strijdom.

Ouderlingen: M. C. Strijdom, J. v. d. Merwe, S. W. J. Joubert, M. Lindeque, W. du Toit.

Diakenen: J. Campher, G. Celliers.

Koster:

Orgelist:

Scriba van de Kerkeraad: W. A. Vergeer.

Kassier:

Zielen: 163, *Lidmaten* 111, *Gedoopten* 5, *Aangenomen* 4, *Overgekomen met attestatie* 12, *Vertrokken met attestatie* —, *Gehuwd* — paren.

WESTELIJKE RING.

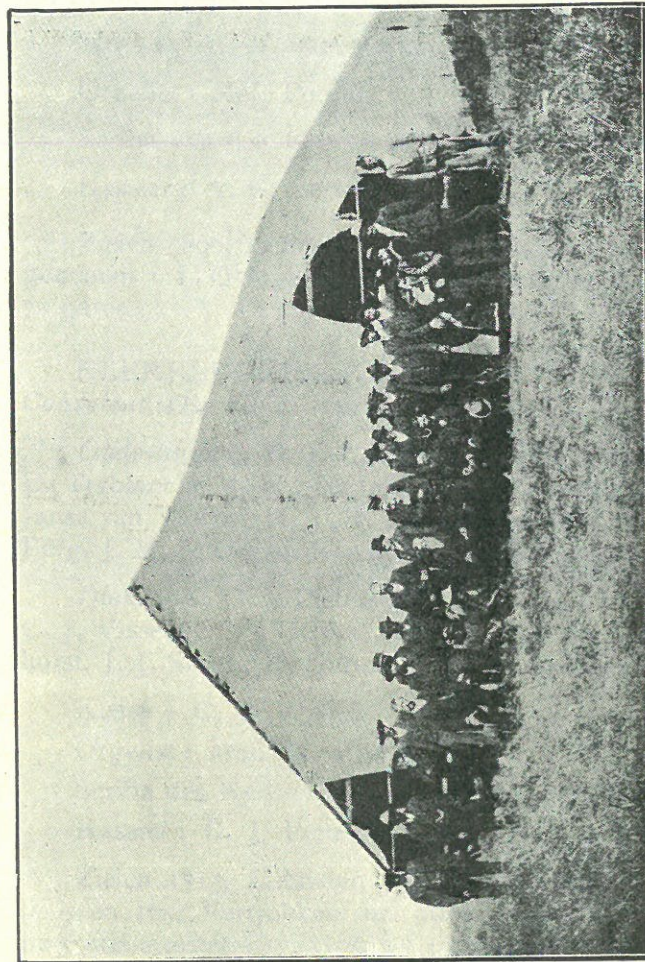
Gemeenten: Potchefstroom, Venterskroon, Klerksdorp, Makwassie, Lichtenburg, Marico, Ventersdorp, Wolmaransstad, Zwartuggens, Betsjoeanaland.

Rings Commissie: *Voorzitter*: Ds. C. W. du Toit; *sec.*: vacant; *Scriba*: Ds. J. J. Kühn; *sec.* vacant; *Leden*: A. J. G. Oosthuizen; *sec.*: J. J. Swart; N. J. Campher; *sec.*: H. N. Pieterse; C. J. Bodenstein; *sec.*: J. C. Coetzee.

POTCHEFSTROOM.—*Predikant*: Ds. C. W. du Toit, *Consulent*: vacant.

Ouderlingen: M. H. J. le Roux, P. S. Malan, A. R. Fleischack, J. S. Perold, H. Muller, Jan Prinsloo, A. J. Oosthuisen, H. J. Dreyer, Theunis Dreyer, E. Heynecke, J. C. van der Merwe, M. J. Wolmarans, H. S. Terblanche, P. M. Wilmans, T. P. Badenhorst, G. M. J. van Dam, Z. J. Lombard, J. A. Broodriek, L. Badenhorst, F. F. J. Steijn, P. van Baalen.

Diakenen: G. P. J. van Zijl, P. Roux, E. J. A. Grimbeek, A. J. Zerwick, J. S. Malan, J. L. du Preez.

Hulp-zeil Kerk gebruikt gedurende 1903—1907, met de WelEerw. Ds. JAC. VAN BELKUM, de Ouderlingen en enige Leden der gemeente van Trichardt Kerk.

A. L. Badenhorst, N. Oosthuisen, A. M. Redelinghuis, J. H. van Rooyen, I. B. Joubert, Jan Pienaar, J. F. van der Merwe, Jozef P. H. Huysers, J. M. du Plooy, A. L. Badenhorst, W. L. Pretorius Jzn., P. P. van den Berg, J. Steijn, G. van Deventer Azn., D. van Vuuren, D. P. du Plessis, Carel Fouché.

Koster : A. W. van Wijk.

Orgelist : Mej. Perold.

Scriba van den Kerkeraad : A. R. Fleischack.

Kassier : A. G. Zerwick.

Zielen 3800, Lidmaten 1900, Gedoopten 304, Aangenomen 111, Overgekomen met attestatie 41, Gehuwd 71 paren.

KLERKSDORP.—*Predikant* : Ds. P. W. Ennis.
Consulent : Ds. K. T. van den Heever.

Ouderlingen : F. J. C. Steyne P. J. Pienaar, J. J. L. Terblanche, N. J. Campher, P. J. Pretorius, J. S. Janse van Vuuren, A. J. H. Esterhuisen, C. J. van den Berg, J. M. Janse van Renseburg, B. H. Swart.

Diakenen : G. J. Pieterse, F. J. Cronje, C. J. Spies, C. J. Visser, C. P. Delpont, J. P. Jooste, P. J. Badenhorst, J. J. Smith, P. Harmsen, K. N. de Kock.

Koster : C. J. Wheeler.

Orgelist : Mej. M. Ennis.

Scriba des Kerkeraads : N. J. Campher.

Kassier : G. J. Pieterse.

Zielen 1513, Lidmaten 730, Aangenomen 50, Gedoopten 105, Vertrokken met attestatie 10, Overgekomen met attestatie 17, Gehuwd 16 paren.

MAKWASSIE.—*Predikant* : Ds. K. T. van den Heever. *Consulent* : Ds. P. W. Ennis.

Geen opgaven ontvangen.

LICHTENBURG.—*Predikant* vacant. *Consulent* : Ds. C. W. du Toit.

Ouderlingen: M. P. Basson, H. Morris, A. H. Klazinga, C. J. Bodensteyn, J. F. du Toit, Paul du Plessis, C. L. Dreyer, S. Visser, L. van Niekerk, C. Engelbrecht, E. Seymore.

Diakenen: D. Steyn, F. Steyn Jr., M. Steynmann Mz., J. van der Merwe, D. Nortje, J. Venter, J. Bolton, A. Stephen, C. van Niekerk.

Koster: A. Swanepoel.

Orgelist: Mej. Schiek.

Scriba:

Kassier: A. H. Klazinga.

Zielen 1525, Lidmaten 610, Gedoopten 52, Aangenomen 23, Overgekomen met attestatie 17, Vertrokken met attestatie 5, Gehuwd 6 paren.

MARICO.—*Predikant*: Ds. S. Vermooten. *Consulent*: Ds. P. W. Ennis.

Ouderlingen: J. C. Coetzee, F. J. Naude, C. C. Mans, G. J. M. Wolmarans, A. J. Joubert, D. J. J. Breytenbach, C. S. Cronje, H. J. J. Basson, P. S. van den Berg.

Diakenen: A. J. Swanepoel, J. F. van Staden, M. M. J. Basson, F. van der Merwe, J. P. Meyer, B. J. Klaassen, P. J. van den Berg, A. D. J. Coetzee, A. G. Oberholzer, D. J. van Niekerk, P. J. Erasmus.

Koster: P. H. Marais.

Orgelist: P. C. Coetzee.

Scriba van de Kerkeraad: G. J. M. Wolmarans.

Kassier: A. J. Joubert.

Zielen 2337, Lidmaten 1078, Aangenomen 54, Gedoopten 98, Overgekomen met attestatie 20, Vertrokken met attestatie 14, Gehuwd 21 paren.

VENTERSDORP.—*Predikant*: vacant. *Consulent*: Ds C. W. du Toit.

Ouderlingen: M. C. Rijkaart, G. C. Thompson, F. J. C. Buitendagh, J. G. van den Berg, H. J. Visser, H. N. Pieterse, R. A. Buytendagh, J. H. Pretorius.

Diakenen: K. N. de Kock, J. J. Combrinck, S. H. Coetzee, R. J. Buytendagh, D. G. van Niekerk, J. J. Dreyer, W. Willemse, M. Johers.

Koster: D. G. O'Kelly.

Orgelist: Mej. A. van Graan.

Scriba: Ds. C. W. du Toit.

Kassier: H. N. Pieterse.

Zielen 1100, Lidmaten 530, Aangenomen 27, Gedoopten 58, Overgekomen met attestatie —, Vertrokken met attestatie —, Gehuwd 6 paren.

WOLMARANSSTAD.—*Predikant*:
Consulent: Ds. K. T. van den Heever.

Koster: B. Lottering.

Orgelist: Mej. Stella Dunn.

Geen opgaven ontvangen.

ZWARTRUGGENS (gesticht 1913).—*Predikant*:
Ds. J. J. Kuhn. *Consulent*:

Ouderlingen: M. C. van Staden, P. S. van Staden, J. P. van Tonder, J. H. Joubert, Jan Schoeman, P. S. van Jaarsveld, A. J. Els.

Diakenen: C. P. Els, A. A. van Jaarsveld, A. G. Oberholzer, D. S. Fourie, Jac. Schoeman, D. I. van der Merwe, H. Geijer, T. Cronje.

Koster: J. du Toit.

Orgelist:

Scriba: J. H. Joubert, Krokodildrift, P.K. Brakloof.

Kassier: A. J. Els, p.k. Lindley'spoort.

Zielen 1550, Lidmaten 650, Gedoopt 40, Aangenomen 18, Overgekomen met attestatie 11, Gehuwd 1 paar.

BEETSJOEANALAND (gesticht 1913).—*Predikant*:
Consulent: Ds. J. J. Kuhn.

Geen opgaven ontvangen.

VENTERSKROON.—*Predikant*: vacant. *Consulent*: Dr. P. W. Ennis.

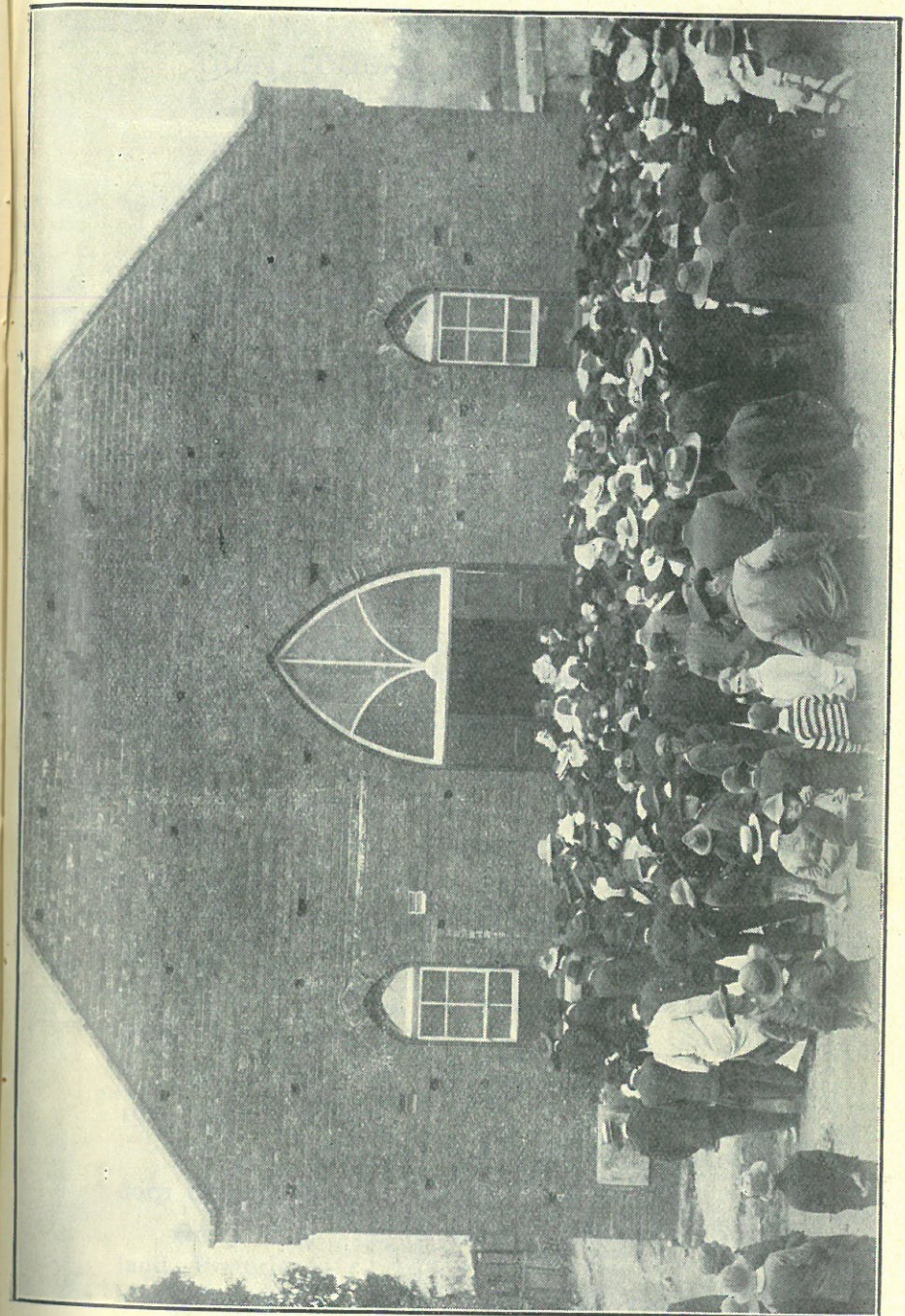
Ouderlingen: P. L. Janse van Vuuren, P. H. Steijn, J. J. Swart, J. P. Janse van Vuuren, D. F. Kruger, C. J. Hattingh.

Diakenen: I. D. Barnard, H. M. Janse van Vuuren, G. H. Grobler Gzn., G. H. Grobler Dzn., P. A. Lourens, B. Janse van Vuuren.

Koster: J. Geyer.

Scriba van de Kerkeraad: I. D. Barnard.

Zielen 565, Lidmaten 202, Aangenomen 10, Gedoopten 21, Overgekomen 8, Vertrokken 6, Gehuwd 2 paren.

Inwijding van de kerk te Vrededorp. Ingang.

KESLER BROS.' Cycle & Motor Works,

270 PRETORIUS STRAAT, naast de Stadszaal.

TAK: 134 Kerk Straat, West.

Alle onderdelen voor Motors en Rijwielen voorradig.

Reparaties gegarandeerd.

Nieuwe en Twedehands Rijwielen te koop tegen billike prijzen.

DIENSTDOENDE PREDIKANTEN OP

1 NOVEMBER 1914.

Ds. C. W. du Toit, Candidaat 1869, Hannover 1869, Pearston 1875, Tulbach 1876, Potchefstroom 1883.

Ds. M. J. Goddefroy, Candidaat in Holland 1876, Lage Zwaluwe 1877, Ysselmonde 1880, Achlum 1882, Pretoria 1887, Middelburg (Transvaal) 1903.

Ds. Jac. van Belkum, Candidaat 1876, Varik 1877, Steenwijk 1882, Zierikzee 1889, Rustenburg 1891, Heidelberg (Transvaal) 1903.

Ds. A. Murray, Jzn., Standerton en Amersfoort 1877, Jacobsdal (Oranje Vrijstaat) 1880, Ventersdorp 1899, Rustenburg 1904.

Ds. L. E. Brandt, Candidaat 1889, Niezijl 1901, Pietersburg 1904, Johannesburg 1908.

Ds. P. W. Ennis, Ermelo 1886, Klerksdorp 1906.

Ds. P. van Drimmelen, Candidaat 1906, Zeerust 1907. Zoutpansberg 1915.

Ds. K. T. van den Heever, Christiana 1899, Makwassie 1908.

Ds. J. J. Kuhn, Candidaat 1909, Krugersdorp 1909, Lichtenburg 1913. Zwartuggens 1916.

Ds. J. J. Prinsloo, Candidaat 1909, Standerton en Bethal 1909. Bethal 1915.

Ds. H. C. M. Fourie, Candidaat 1910, Pretoria 1911. Erasmus 1913.

Ds. S. J. Strijdom, Candidaat 1914, Krugersdorp 1914.

Ds. J. H. J. Greyvensteyn—Theol. Dr., Sutherland, Pretoria 1914.

Dr. S. Vermooten, Candidaat 1915. Zeerust 1915.

PREDIKANTEN VAN DE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK SEDERT 1852.

Ds. D. van der Hoff (overleden 1881), Potchefstroom.

Ds. W. G. Smits (overleden 1895), Rustenburg.

Ds. A. J. Begeman, Pretoria, Emeritus 1873.

Ds. N. J. van Warmelo (overleden 1892), Schoemansdal 1864, Heidelberg 1867, (verenigd 1885).

Ds. H. S. Bosman (verenigd 1885) Pretoria.

Ds. D. P. Ackerman (verenigd 1885) Wakkerstroom.

Ds. J. C. de Vries, Sutherland, Dutoitspan, Zeerust, Laingsburg (overleden 1906).

Ds. L. F. C. Biccard, Zoutpansberg, Emeritus 1890, (overleden).

Ds. A. J. Lagerwey, Candidaat 1880, Ankeveen 1881, Helenaveen 1884, Hoogeloon 1886, Maassluis 1889, Heidelberg 1895 (overleden 1898).

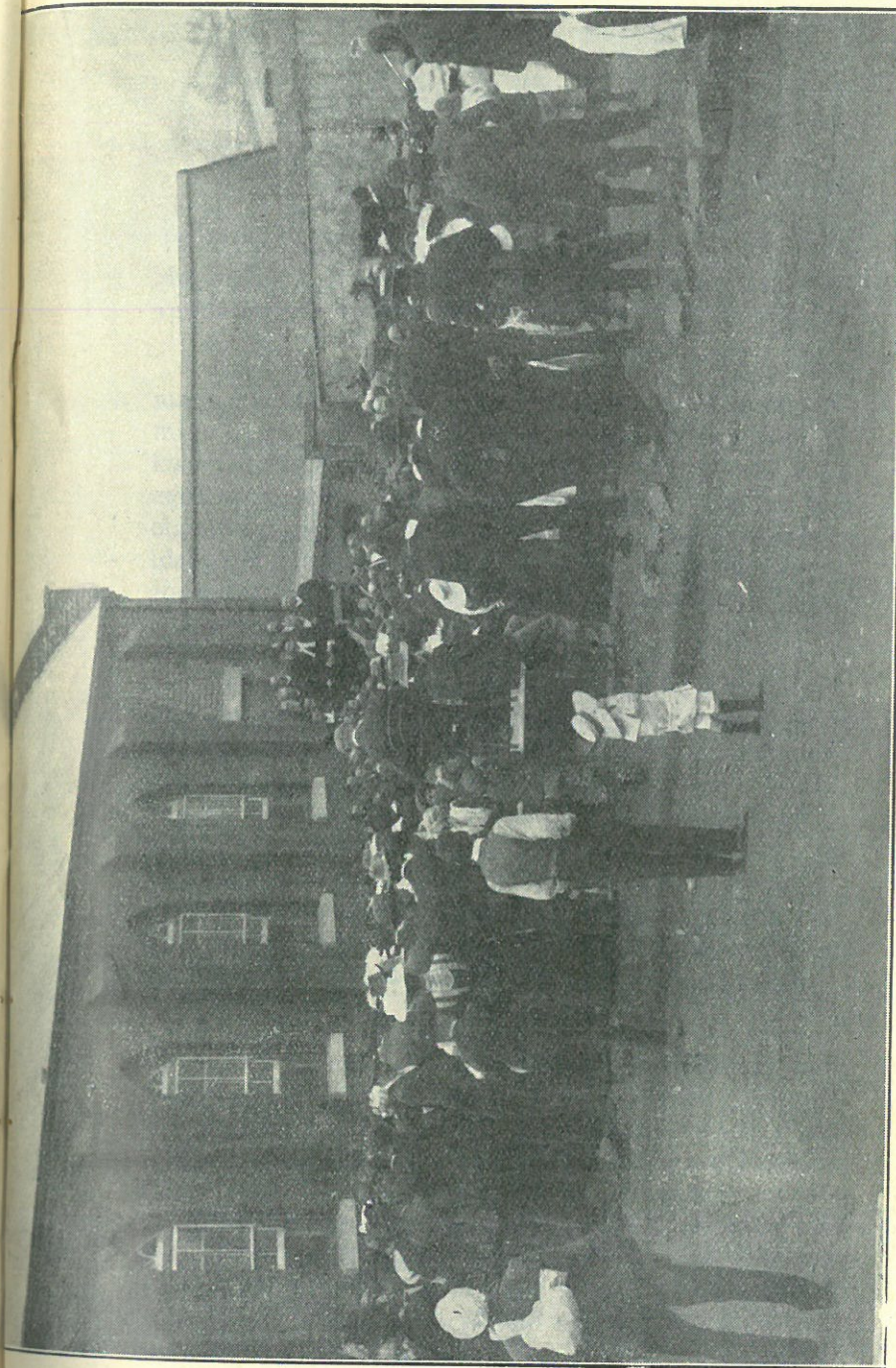
Ds. J. Beyer, Candidaat 1880, Lemele 1881, IJselmuiden 1883, Hierden 1886, Harderwijk 1888, Eemnes Binnen 1890, Zeerust 1898, Standerton 1899, naar Holland terug 1903.

Ds. C. Spoelstra, Candidaat 1894, Zoeterwoude 1894, Pretoria 1896, naar Holland terug 1898.

Ds. Prof. Dr. P. J. Muller, Candidaat 1878, Steenwijkerwold 1879, Wolsum c.a. 1882, Nijmegen 1884, Rotterdam 1888, Kerkelijke Hoogleraar aan de gemeentelijke Universiteit te Amsterdam, predikant bij de Waalsche gemeente te Haarlem 1896, Pretoria 1904, terug naar Holland 1909.

Ds. C. J. L. Ruysch van Dugteren, Candidaat 1904, Oosterland 1904, Pretoria 1908, de dienst verlaten 1911.

Ds. F. S. du Toit, Candidaat 1885, N.Bethesda 1886, Hugonoten Gedenkschool 1889, Lichtenburg en Ventersdorp 1905, overleden 1914.

Inwijding van de kerk te Vrededorp (Johannesburg). De leeraars op een platform, waaronder Ds. P. van Drimmelen met bef en Prof. P. J. Muller goed zichtbaar zijn.

ONREINE GOGGAS.

Leviticus 1: 14, 16, 19, 30a.

“De volgende dieren zullen u onrein zijn: 1. *De Aasvogel*, 2. de *vledermuis*, 3. de *cameleon* (trapzoetje verkleurmannetje), 4. de *Uil*.”

De beroemde Amerikaanse prediker De Witt Talmage maakte eens een zeer interessante preek over sommige dieren van de tekst, en bij 't lezen van zijn preek kwam de begeerte bij mij op, om ook over die dieren eens te spreken. Ik zal hem dan vrij navolgen, niet eigenlijk copieëren, maar navolgen, en waar ik van zijn ideeën en woorden mooi vind, zal ik ze neerschrijven, zonder om verder te waarschuwen: dit is van mij, en dat is van Talmage.

Reeds aan de aanvang moet ik erop wijzen, dat het voor onze Bijbelvertalers geen geringe taak was in onze taal namen te vinden voor de verschillende “goggas” van de grondtekst: vandaar ook het verschil in de vertalingen van de Hollandse, Franse, Duitse en Engelse Bijbels. Zo heeft de Engelse Bijbel *Caméleon*, waar de Hollandse *krokodil* of *hagedis* heeft, wat correkt schijnt. En weer: waar beide Hollandse, Duitse en Engelse Bijbels, “*mol*” hebben, daar heeft de Franse Bijbel “*Caméleon*”, dat naar de grondtekst juist schijnt te zijn.

God gaf aan de Joden een lijst van eetbare dieren: zij leefden in een klimaat, waarin zekere vlezigen hun bloed besmetten, hun zielen verontreinigden. Voedsel toch, vrijelijk genomen, wijst aan de morele natuur van de mens. De reden, waarom wilde volkstammen, als Indianen en Kaffers, zo wreed zijn als de leeuw is, omdat zij ook het voedsel gebruiken, dat bloed geeft aan de leeuw. Een zendeling, die jaren lang onder de Indianen had geleefd en saam met hen zijn voedsel had veranderd, verklaarde, dat zijn temperament en geaardheid ook naderhand totaal was veranderd.

Er zijn zekere soorten van voedsel, die de zedelijke natuur van de mens aantasten, en menige Christen probeert met gebed recht te maken, wat met dieet geschieden moest. Men zegt, dat mensen, die gedurig varkensvlees eten, ook ten slotte ziek van lichaam en besmet van ziel zijn.

Een Jood vroeg mij eens, of ik zeggen kon, waarom er zoveel bloedziekten, zoals "kanker" onder de Boeren zijn, en op mijn negatieve antwoord, antwoordde hij, dat het te wijten is aan het feit, dat de Boeren te veel varkensvlees eten in dit warme klimaat van Z. Afrika. En ik moest verder met hem erkennen, dat deze ziekten zelden of nooit voorkomen onder de Joodse bevolking alhier.

Er was echter nog een hoger reden in de levietiese wet, dan de natuurlijke, namelijk de geestelijke reden, waarom het volk van Israël verboden werd zekere dieren te eten: er zijn dieren, die *suggestief* zijn van, en doen denken aan, zekere zedelijke eigenschappen.

Door een lijst van onreine dieren, wilde God zijn volk leren, om zekere geaardheden en eigenschappen van het zieleleven als onheilig, onrein te beschouwen, terwijl Hij door de reine dieren wilde wijzen op de mooiere, edelere eigenschappen van de menselijke geest...

Daarom, als de Heer in alle ernst verbood te eten van de aasvogel (gier), de vledermuis, de caméleon en de uil, dan wilde Hij zijn volk leren, dat zij de zonden, waarvan deze dieren symbolen zijn, uit hun midden moeten uitroeien.

• • •

1. *De Aasvogel* een vogel, die op aas leeft, van dode lichamen. Hij is in de dag nauwelijks waar te nemen, maar wanneer de eenzaamheid over het slagveld daalt, deze grote dodenakker, dan vallen de aasvogels aan, dan schieten de gieren neer op hun prooi. Wanneer de caravaan door de wildernis trekt, en een vermoeiende kameel (kamel) stort neer langs de weg, dan is weldra de lucht, die straks nog "schoon" was, zwart van aasvogels. Reis door onze grote vlakten, gij gewaart zelden een van deze dieren, doch de reuk van aas is de toverstaf, die in weinige uren tijds deze gasten tot

de bruiloft nodigt, en eer gij eigenlijk weet wat gebeurd is, rusten uw verbaasde ogen op de dansende menigte; die springend aan de dis van de woestijn deelneemt...

Er zijn vele mensen, zelfs zogenaamde Christenen, die in hun ziel de aasvogel huisvesten. Zij prooien op en vergasten zich aan het karakter en de goede naam van andere mensen. Daar is een arme man, een ongelukkige vrouw, menigmaal een jongeling of ene jongedochter, die 'n ongeluk getroffen heeft—teleurstelling in huis, in handel, in vriendschap, vaak in goede naam, karakter, reputatie en als het eerste luchtje bekend wordt, mijne heren, ziet op naar boven; de lucht is zwart van roofvogels, hoort het gefladder van aasvogel vleugelen, het gieren geschreeuw—kijkt op naar de naaste boomtoppen, zij zijn bedekt met gierige gieren... zij steken de nekken uit, zij slijpen de verscheurende beksnavels tegen de schurvice poten, en de nagels doorboren de bas van de boomtak in de extase van afbruisende verscheur-lust, in de verwachting, die zelfs een aasvogelhart verblijden en doen jubelen kan.

O, arme mens, arme gevallen broeder of zuster, wee u, en schrijf dit "WEE U" in capitale letters, wanneer de aasvogel Christen kennis neemt van uw zonde, waar of vermeend (dit maakt geen verschil). Zie, zij verzamelen zich in groepen, in zwermen, deze aasvogel christenen, en bestijgen de bomen, en muren, en huizen, en wallen, rondom u, en de aanval begint.

Neen, meen niet, verwacht niet, dat een of ander tot u komen zal om in Christelijke geest te spreken: "Ik heb dit of dat van u gehoord, is dit waar? het is toch zeker niet waar?" of "indien het bewezen is waar te zijn":

Mijn Broeder, mijn Zuster, het doet mij zo leed dit van u te horen, doch ik weet ge hebt berouw, en daarom wil ik niet de eerste zijn, die de steen op u werpt—hier is mijn hand, mijn sympathie, de traan van christelijke vergevingsgezindheid, die met Jezus spreekt: "ook ik beschuldig u niet, ga heen, zondig niet meer!" — Neen, arme, ongelukkige, vertreden worm der mensheid, verwacht dit niet—het hart, dat zo gevoelde, brak aan 't kruis op hoofdscheelplaats,—verwacht nu van de boezemvriend, van de bloedverwant,

van de man of vrouw die u het meest in deze wereld verschuldigd zijn, de eerste aasvogelpik.

Doch nogeens: wie is hij, wie is zij, die, gelijk de aasvogel op Kaukasas de lever en hart van Prometheus dagelijks wegvretend, ook u een stuk van het harte afscheurt?—Is het een Nero, een Tjaka, een Dingan?

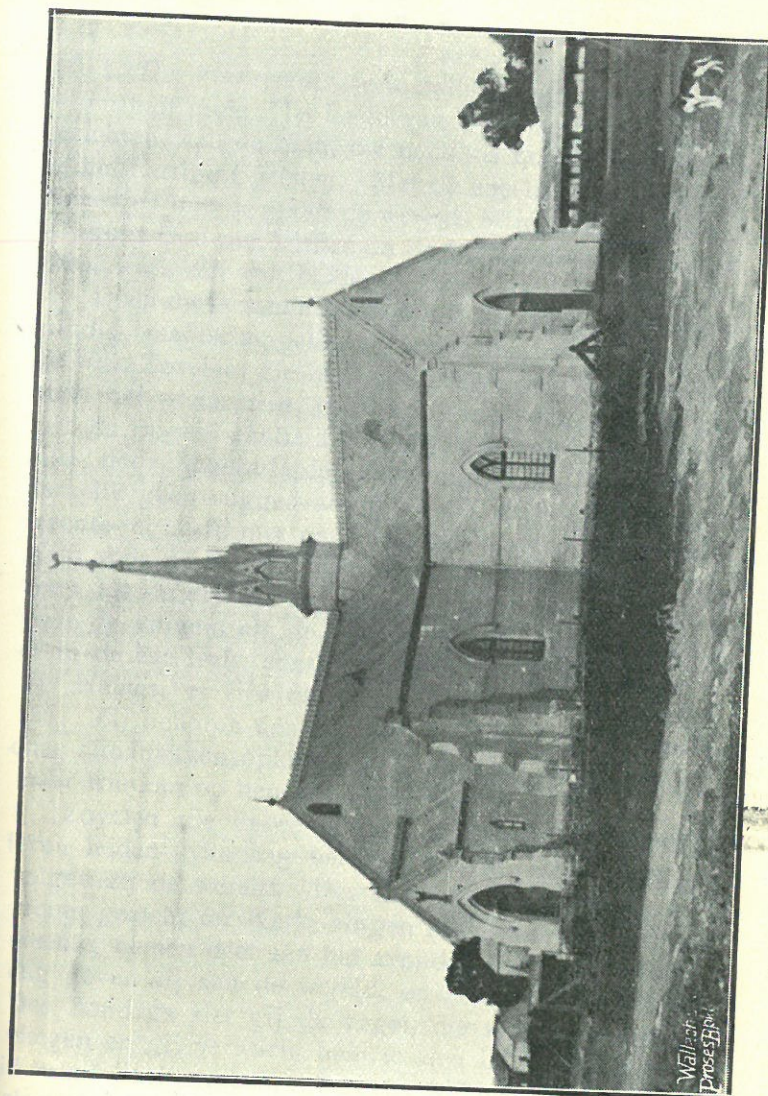
Het is meestal geen man doch een vrouw.

Maar is het dan een Izébel, een Mariamis, een Catherina de Medicis? De engelen zouden kunnen besluiten minder te wenen, indien het zo ware, doch het is uw zeer christelike zuster, die met uw aan de avondmaalstafel zat, gedenkende de dood des Heren. Het is somtijds uw eigen moeder, uw eigen vrouw, en zo onnatuurlijk wordt het ook wel eens, dat het uw eigen dochter is.

Het kan zijn, als gij gemeentelid zijt, mijn Broeder, dat het de echtgenote is van uw vroom-veinzende leraar; het kan zijn, als gij leraar zijt, dat het de huisvrouw is van uw gemeentelid, en dus ook *zelf* uw gemeentelid, *voor* wie en *met* wie gij saamgebeden hebt, toen het donker was in haar ziel, toen er leed was in het huis en rouw; toen de doodkist reeds zwart-somber van losse planken, op de balken, of u toefluisterde van komende leed in dat huis, voor die zuster, met wie en voor wie gij toen zo innig, zieluitstortend badt—maar nu pikt zij met aasvogel woede en vreugde aan dat zielerusten, gewetensvrijmoedigheid bij God en mens, waardoor gij alleen bidden kunt, als gij toen hebt gebeden, en zonder welke gij zijt een Simson met afgesneden haar over wie de Filistijnen komen, spottend en zege zeker!

Talmage zegt: “De afschuwelijkste, ellendigste, God vergetenste elendige op deze aarde is een kwaadstekende, schenderende, achterklappende vrouw. Ik ken haar als ik haar op straat ontmoet. Als Satan een werk heeft, zo laag en gemeen, dat hij in de hel geen duivel kan vinden gewillig om het te doen, dan zendt hij naar deze stad of dat dorp, (naar die plaats) in straat zo en zo “daar woont een vrouw, zij zal gereed zijn.” Een oude schrijver zeide: dat beide de kwaadspreker en hij, die luistert naar zulk gesprek, gehangen moeten worden: de achterklapper bij de tong, de ander bij het oor!—

33914

Nederduitsch Hervormde Kerk te Potchefstroom omstreeks 1895.

reine nest. Daarom, mijn Br., wees iets!—wees of een vogel of een muis! Kies Christus de Heer en dien Hem met een volkomen hart, of kies de wereld, de duivel. “Kies u heden wien gij dienen wilt.” De Heer zegt, dat het Hem een gruwel is, een halfhartige belijder te zien, hij is gelijk lauw water, dat uit de mond gespuwd zal worden. “Och, of gij koud waart of heet”!

Daarom, drijf de vleermuis weg—jaag weg die onreine “gogga”!

* * *

3. *De Caméleon* (trapzoetje, verkleurmanneltje)—een dier, dat de kleur aanneemt van het ding dat het naast aan hem is. Houdt gij een roode doek nabij hem, dan wordt hij rood, en een groene doek, groen.

Ook het beeld van veranderlikheid, van zich schikken en plooiën, naar omstandigheden, naar vrienden. Het beeld van de belijder, die bij de Christen zich Christen houdt, en bij de wereld, wereldling.

Maar er is iets anders, waarop ik wil wijzen. Gij hebt gezien, dat dit dier zich spoedig opblaast. Natuurkundigen, die het leven van dit dier nauwkeurig bestudeerd hebben, zeggen, dat het van boosaardigheid is, dat het zich zo opblaast. Dit kleine mannetje is behept met een vreeslik slecht *humeur*, en door zijn lichtgeraaktheid wordt hij zo boos, dat hij niet alleen als een pofadder blaast, maar ook zich opblaast als een kleine luchtballon.

Beeld van de Christen, die met slecht *humeur* geplaagd is.

Wee die arme huisgenoten: vrouw of kinders, of bedienden. De vader is met “de verkeerde voet” van bed gestapt, en vandaag moeten allen maar net haarlaten. Of de moeder is zo geaard, en vandaag ziet gij net hangende hoofden en hangende lippen in dat huis.

Hij is een onderwijzer: en de kinderen moeten 's morgens als hij over de schooldrempel trapt, hun best doen om uit te vinden, of meester niet vandaag caméleonachtigheid vertoont—of hij zich opblaast als een brulpadda, en indien zo, dan vandaag in het spoor trappen!

Hoe treurig toch zulk een slecht humeur! hoe onwaardig de Christen, hoe schandelijk voor de belijder van de naam van die Heiland, die op aarde de zachtmoedige was en nederig van hart!

Ach, hoe licht geraakt menig Christen, hoe spoedig boos, beledigd—raak hem maar net aan, kom maar net nabij hem, dan is er groot geblaas, en een opzwellen als het verkleurmanneltje.

Doch een slecht humeur, lichtgeraaktheid, heeft menig heilige de kroon van paarden beroofd. Een Mozes heeft in een ogenblik van toorn zijn Kanaan verloren, en er is menig Mozes, die niet alleen zijn Kanaan hiernamaals zal verliezen, door deze lichtgeraaktheid, maar ook het leven van zijn huisgenoten en medeburgers, en burens, een hel maakt.

Doch er is één, die zelf een man met een legio duivelen, die in graven woonde, zichzelf met stenen sloeg en ketenen verbrak, de ruste kon geven, zodat hij als een kind aan zijn voet zat. En hebt gij een legio duivelen mijn Br., die u doen opblazen als een caméleon bij de geringste aanleiding, komt tot die Jezus.—Hij was zachtmoedig, en nederig en graag vergevend, en ook nog voor u en mij is het gebed van de vrome gezangdichter van waarde: “Heilige Jezus, o heilig mij, dat ik als Gij, zachtmoedig, graag vergevend zij!”

Daarom mijn Br. of Zuster, de caméleon zij u een afgrijzing, en jaag weg deze onreine gogga!

* * *

4. *De Uil*—de vogel van *superstitie* en *bijgeloof*. Er waren altijd mensen, en er zijn vandaag nog duizenden in ons land, die door een koude huivering en siddering worden aangegrepen, wanneer zij de nare klaagtonen van de uil horen. Wee die familie, wee dat huis, als de uil 's avonds om 9 of 10 uur van de bakoven of een nabijstaande boomtop zijn droef geklag doet horen: het is een zeker teken van sterfgeval en dood!

Een spookachtige bleekheid bedekt aller gelaat, als de vogel van bijgeloof zijn droef gezang doet horen. Hij is echter niet alleen de drager van *superstitie* maar ook de *neerslachtige* vogel van de nacht... Zijn

gezag is droevig en geeft ons kippenvel: als hij zingt, dan doet hij het door zijn neus.

Hij heeft de duisternis, de nacht, liever dan het licht, dan de dag.

Doch, mijn H.H., hij is het beeld van de neerslachtigheid, van de onrust, van de treurigheid, van de onnodige zwaarmoedigheid in zo menige Christenziel. En naar aanleiding van de inspire van mijn tekst, zeg ik aan u, neerslachtige gelovige: mijn Broeder, het is een onreine vogel, en moet uitgedreven. Een mens, wiens God de zonde vergeven heeft, en die op weg is naar de hemel, die, gezegend is met aardse goederen, brood om te eten, klederen om aan te trekken, huis en familie, heeft geen recht om zwaarmoedig te zijn. Waarom zult gij klagen?—om gewetenswroeging, koude kwelling?

Maar God heeft u vergeven.

Om armoede, krankheid, eenzaamheid, verguizing, vervolging en haat? Maar Jezus is met u. Hij was ook een vreemdeling op aarde, vervolgd, gehoond en gesmaad; Hij stierf voor u, en van Hem zingt de dichteres zo wondermooi:

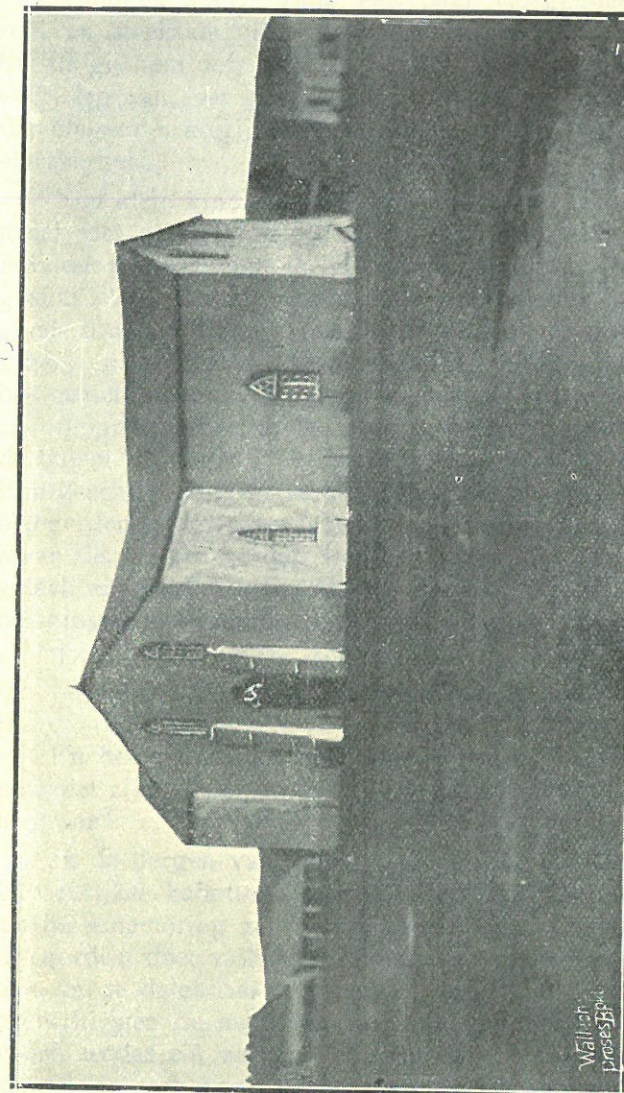
O, schoon, dood hoofd... Geloken goden-ogen
Gehoond het voorhoofd door een doornenkroon,
De eens rode mond nu bloedloos... zo Gods-zoon,
Aan 't hoge kruis, door dood der-aarde-onttogen.

O, Christus! Is uw oog in nacht verstard,
Dat eenmaal stil, als veilig schijnsel, brandde?

Klopt gij niet meer, zijt gij verstild, groot hart?
Zijn zij verlamd, die zalvend-zachte handen?

O, Gods-gelaat, dat hangt, prachtig-van-smart,
Als een wit licht over het zwart der landen...

Ja, Hij stierf voor ongelukkige mensen,—zoals u en ik zijn, mijn zuster. En waar wij dit weten, past het ons verblijd te zijn. Want ook daar in zijn mooie hemel, zal Hij eenmaal de tranen van alle ogen afwissen, de tranen hier geschreid in stilte door zijn eenzame discipel, tranen die als kinder-tranen, gelijk morgendauw op het lente-gras, bij 't sterven nog hingen aan de wimpers van in-dood-brekende-ogen!

Nederduitsch Hervormde Kerk te Rustenburg omtrent 1895.

Zo dan geen neerslachtigheid voor de ware gelovige, doch blijdschap, vreugde een roemen in het kruis.

Talmage zegt: Vang een paar morgen-leeuweriken, en steek de uil onder de klippen van uw werf. En als gij hem nog hoort in het bos, neem vlug uw geweer, leg aan, vat goed korrel, trek af, en schiet neer die klagende, afgrijselijke uil van godsdienstige neerslachtigheid.

Een klein kind zat in de zon te eten, en een zonnestraal viel op haar lepel, en zij riep uit in kinderlike naiviteit: "O mama, ik heb een lepel zonnenschijn ingeslikt!"—, konden we maar allen een weinig van die goede drank drinken! Dan zullen we zijn zoveel gelukkiger, en blijder, en mooier! want blijdschap maakt het gezicht mooier, de stem zoeter, de arbeid lichter, zij brengt de hemel nader: het is de grondgedachte in de bloem, de regenboog, het aurora, het morgenrood! Een geschiedschrijver verhaalt, dat de Cathagers Rome belegerden. Men verwachtte de overgave van de stad, maar zie, op zekere dag werd er uit de stad een groot gelach en gejubel gehoord, en de soldaten van Hannibal gingen er van door, toen zij dat gejuich vernamen.

Toen Israël, op de zevende dag, rondom de muren van Jericho begon te juichen, stortten de dikke muren in.

En hoeveel sterker, gelukkiger zouden de Christenen niet zijn, als er meer blijdschap, en vreugde onder hen was!

In de bergen van Tyrol, waar nu de Italiaanse en Oostenrijkse kanonnen meedogenloos donderen, gaan, als de schemering aanbreekt, en zij haar schaduwachtig gordijn doet vallen, de moeders, vrouwen en dochters, in de dalen om te zingen. Door mist en wolken heen dringen de melodiën van hun geliefde stemmen voort, totdat zij, als groetenissen der liefde, weerklinken in de oren van vaders, mannen en zonen, terwijl deze op hun pad naar huis van de arbeid voortspoeden.

En weer: als op de wateren van de Middellandse Zee, de visserslieden in hun boten, omringd door zware mist, ook zelfs de kustlijn niet langer kunnen onderscheiden, dan zijn het eveneens de geliefden aan het

DE KERKKLOK.

Toen ik nog een kind was werd mij verteld dat het luiden van de Kerkklok de stem des Heren was, roepende: kom! kom! kom! zondaars, kom! En dat woord is bij mij gebleven; zodat ik nog altijd eraan denk als ik de Kerkklok hoor, en nog altijd dank 'k God voor Zijn uitnodiging.

Hoe wenselijk is het toch dat ouders hunne kinderen leren, dat het de Here is die ons naar de Kerk roept als de klok geluid wordt; en dat zij gehoorzaamheid tonen door op te gaan naar de Kerk. Het is een vreeslike gedachte, dat er mensen zijn die de kerkklok horen; maar door hun gedrag tot God zeggen: wij willen niet komen.

Het klokgeluid is een roepstem en uitnodiging des Heren, zoals de zilvere trompetten waren onder het oude verbond (Numeri 10: 2). En daarom wordt ook de klok driemaal geluid, overeenkomstig de driemalige uitnodiging tot de bruiloft, van welke wij lezen in de Evangeliën.

Vijf honderd acht en zeventig malen vinden wij het woord, *kom* in de Bijbel. En hoevele malen roept de Kerkklok, kom, kom, kom! En hierbij komt nog het merkwaardige, dat een klok niet kan zeggen: gaat weg; maar slechts, kom. Als ook dat een klok geen onderscheid kan maken maar allen roept; en in alle woningen doordringt, al zijn de deuren gesloten.

Laat de Zondag toch altijd voor ons zijn de dag des Heren; de Bijbel, het woord Gods, de Kerk, het huis des Heren; de preek een boodschap van God, en het klokkengeluid de uitnodiging des Heren; en laat ons een dankbaar en biddend gebruik maken van die genademiddelen.

Als gij uwe kinderen roept, komen zij en als gij uw hond roept, dan komt hij en als God roept moet gij komen, of voor uwe ongehoorzaamheid gestraft worden. Lees Spr. I: 24—26 om te zien, hoe het zal gaan met hen die weigeren om te komen. Als men

denkt aan de menigvuldige uitnodiging des Heren en hoevele mensen weigeren om te komen, dan is het treurig genoeg om Engelen te doen wenen.

“Zachtkens, maar met felle slagen,
Roept de klok u in het oor:
Kom, o kom, de deur staat open;
Kom laat u tot ingaan nopen
Voeg ook u bij het gehoor.

Ja, hoevele honderdmalen
Heeft hetzelfde klokgeluid
Niet weerklonken in uw oren?
Doch de weerklank ging verloren
’t Ging het andre oor weer uit.

Doch wie weet hoe weinge keren
Gij ’t gelui nog horen zult?
Van die honderden voor dezen
Kan ’t vandaag de laatste wezen
Dat de klank uw oren vult.

Eenmaal toch wordt door uw oren
’t Klokgelui voor ’t laatst gehoord,
Dat u zoveel honderd malen,
Heeft gelokt naar Sionszalen,
Doch welks roepstem werd gesmoord.

Nog klinkt u die roepstem tegen,
Haast u dan, de tijd is kort.
Heeft de laatste slag geslagen,
Dan zal er geen tijd meer dagen,
Wijl de deur gesloten wordt.

Haast u om uws levens wille,
Haast u, spoedt u ’t is reeds laat.
Gaet in door die open deuren.
’t Kan elk ogenblik gebeuren,
Dat de laatste klokslag slaat.”

C. W. d. T.

“WETE ALS MIJN GOD.”

Sag val die reen in Somernag,
die donder dreun so vér...
Mijn lampie brand met floue krag,
vir mot en tor ’n ster!

Die grond drink reen met dubble hand,
die nag is nat en koud—
en teen die ruit, van buite kant,
vlieg motte vlerkies oud....

Dis om mij straks ’n Mystérieland,
dit gons van wetensnood...
En in mijn lamp, wat floutjies brand,
sterf mot ’n wijsgeers*)-dood.

Sag val die reen in somernag,
sag hoop dit in mijn hart...
ook ik seek vér bô sterrenag
die “waarom” van mijn smart.

Ook ik deel wreed, in vlamme heet,
mijn wijsgeers droewe lot:
als Eva moet ik sterwend eet,
dog wete als mijn God!

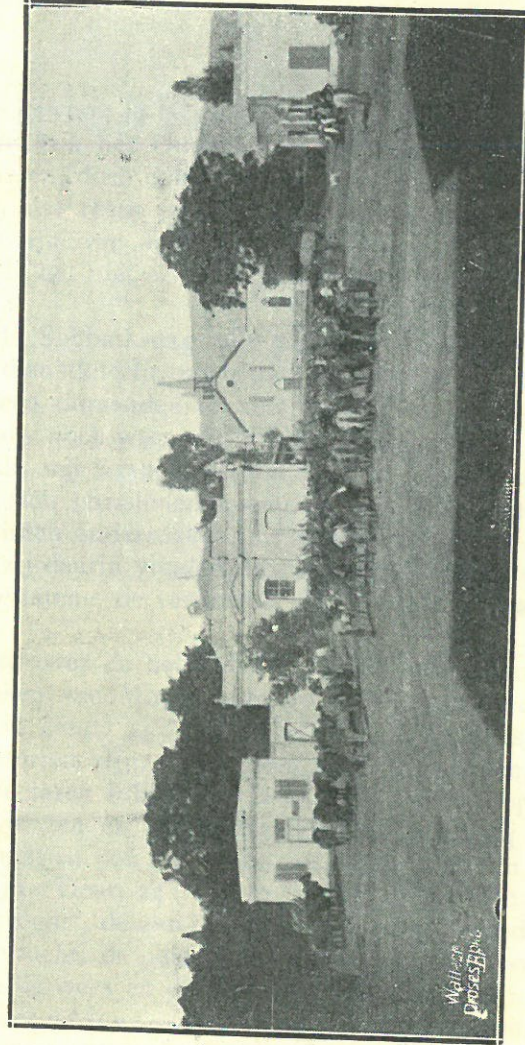
Sag val die reen in Somernag,
sag hoop dit in mijn hart:
Vér weg oor tijd en ruimte wag
die DAAROM op mijn smart.

J. K.

Lichtenburg,

26 Oct. 1915 (in die reenmaand).

*) Wijsgeer het hier oorspronkelijke betekenis. Die begeerte om te weet, om wijs te wees.

Westzijde van het Kerkplein te Rustenburg. Bijeenkomst van President Kruger met burgers van 't district. Op den achtergrond kerkgebouw van de Gereformeerde gemeente.

DE WEDUWE EN HAAR OLIE.

1 Kon. 4: 1—7.

Wie gewoon is niet alleen het N. Testament te lezen, maar ook het Oude, en in dat niet enkel de geschiedenissen, doch ook de wetten der Israëlieten, is verwonderd, dat reeds in die dagen zoveel voorschriften gegeven zijn van barmhartigheid jegens mensen en dieren. Is het niet een bewijs van barmhartigheid, als we lezen:

Op de Sabbath-dag zult gij geen werk doen, gij, noch uw dienstknecht, noch uwe dienstmaagd, noch uw vee; of, een dorsenden os zult ge niet muilbanden of geen weduw noch wees zult gij beledigen.

Waarlik, wij zouden wensen, dat velen in onze dagen, die zich christenen noemen, eens beter de H. Schrift wilden onderzoeken, zij zouden zich zeker schamen, als zij daarin vonden, hoe de Israeliet zich tegenover de verlatene, de verdrukte, de ellendige had te gedragen.

Voor al over de behandeling der weduwen worden in de boeken van Mozes recht goede voorschriften gegeven, b.v. Deut. 14: 29, de weduw en de wees, die in uwe poorten zijn, zullen eten van alle tienden, die om de drie jaren inkomen: Deut. 16: 11, 14: op het feest der wetten en het loofhutten feest, zult gij eten van de oogst en ook de weduw en de wees, die in uwe poorten zijn: Deut. 24: 19, 20, 21, de op het veld achtergebleven garf, de aan de olijfboom, na het schudden, gebleven vrucht, de nalezing der druiven, zijn voor de weduw en de wees en de vreemdeling: Deut. 24: 17: "het kleed der weduwe zult gij niet ten pand nemen."

De wees recht te doen, de twistzaak der weduwe te handelen is, naar Jsaja 1: 17, een van dingen, die Israël moest doen, voor het met Jehovah kon rechten."

Het was goed, dat deze voorschriften gegeven werden, want het lot van weduw en wees, was en is nog altijd beklagelijk. Natuurlijk niet dat der rijke weduwe of

erfdochter of erfzoon, hoewel ook tegenover deze niet altijd recht wordt gedaan. Maar de arme weduwe, van haar man beroofd, dikwijls achtergelaten met vele kinderen, soms met schuld, ook gemaakt door de ziekte van de broodwinner, is waarlik een voorwerp van beklag en medelijden. Hoe hard is dikwijls haar lot: hoe is ze van alle verstoten: hoe droevig is dikwerf haar leven dat alleen geleefd kan worden, door de genade van mensen, die zo spoedig menen genoeg te hebben gedaan.

* * *

In 2 Koningen 4 wordt ons van een weduwe verteld, die ook na de dood van haar man, aan grote ellende was blootgesteld. Zij komt bij de profeet Elisa om hulp, want, zo zegt zij: mijn man een profeten-zoon, een godvrezend man is gestorven, en nu is de schuldheer gekomen, om mijn beide kinderen voor zich tot knechten te nemen. Uit deze woorden mogen wij besluiten, dat hij bij Elisa bekend was, een profeten-leerling, die in de door Samuel gestichte scholen was onderwezen, om later als leraar des volks te kunnen optreden; dat deze leerlingen gehuwd konden zijn blijkt duidelijk uit dit verhaal.

Terwijl hij zich nu voorbereidde voor het werk, stierf hij, zijne weduwe en twee kinderen onverzorgd, ja nog met schulden achterlatend. Wel mochten deze twee niet als eigenlike slaven worden verkocht, maar de schuldheer was gerechtigd volgens Lev. 25: 39 ze als dienstknechten, lijfeigenen voor zich te nemen tot aan het eerstvolgend jubeljaar, dus voor hoogstens zeven jaren, opdat de schuld van de vader zou worden betaald, door hun arbeid.

Denk eens, welk een vreselijke droefheid dus over die arme vrouw stond te komen. Haar man had zij door de dood verloren, maar dat was de hand des Heren geweest, die het gedaan had: maar nu moest zij ook hare beide nog jonge kinderen verliezen, door de hand der mensen. Radeloos van smart en zorg, heeft ze geen andere toevlucht, dan de profeet, daar het schijnt, dat geen harer bloedverwanten zich over haar en haar kroost ontfermt of haar helpen kan.

Dat zij haar toevlucht neemt tot de profeet, is ook

bewijs, dat zij niet van de wereld, wel van Jehovah en zijn dienstknecht iets verwacht. Het is mogelijk zelfs, dat zij en haar man menigmaal hebben gelezen: "De Here houdt de wees en de weduwe staande", Ps. 146: 9, en dat zij ook daarom hulp voor zich zocht bij de profeet, zoals bijna altijd en overal, de kerk en hare dienaren voor de weduwen en wezen tot steun zijn geweest.

Het pleit voor Elisa's mensenkennis en gezond verstand, dat hij de weduwe helpend, geen geld of goed haar geeft, maar haar gebruik doet maken van hetgeen zij zelf heeft; en leert te doen, want zij zelf kan doen. Hij vraagt haar: "wat ik zal voor u doen? wat hebt ge in het huis?" Uit deze vragen is duidelijk, dat de profeet haar wil helpen, zonder haar te vernederen, haar voor goed wil helpen, zodat ze niet weer er op uit mag gaan, om te bedelen en te vragen. Hij wil dus haar energie opwekken, en haar bewaren voor luiheid, ook hare zonen leren, dat nuttige arbeid geen schande is, zodat ook zij later in eigen behoeften zullen kunnen voorzien.

Wij kunnen uit deze handelwijze van de profeet ook als christenen veel voordeel trekken. Door een zekere weekhartigheid, valse barmhartigheid bewogen geven vele kinderen Gods maar aan allen, die komen vragen, zonder te weten, hoeveel kwaad zij daardoor doen. Werken, arbeiden in 't zweet des aanschijns maakt een mens sterker van lichaam, beter van hart, edeler van gemoed. Werken staalt de kracht en leert ons vele kwade dingen overwinnen, ja meer nog bewaart voor veel kwaad. Niet ten onrechte is gezegd: "luiheid is des duivels oorkussen", waaruit tot het tegendeel ook mag worden besloten, dat arbeid is ook tot het gebied van de godsdienst behorend.

Wij geven te graag: niet altijd om er maar van af te komen, maar dikwijls ook, omdat wij menen, dat dit de rechte weg om te helpen is.

Elisa heeft ons wel anders kunnen leren.

De vrouw zegt: "zij heeft alleen een kruik met olie in haar huis." Hieruit blijkt wel haar arme verlaten toestand. Olie is in het Oosten een begeerd handels-artikel. Geperst uit de vrucht van de olijfbom, onder ons bekend als "zoet-olie", werd het uit Palestina uit-

gevoerd vooral naar Egypte en was dus een voorwerp van handel en een bron van inkomsten voor de Israëliet. Maar het spreekt van zelf, dat een kruik vol niet veel waarde heeft, daar de olie bij de grote maat gewonnen en verkocht alleen voordeel kon brengen en levensonderhoud geven.

Doch dit kleine is in het oog van Elisa niet te vermaden. De mens der wereld zoekt in grote dingen alleen kracht en steunt er op: Gods kinderen evenwel weten, dat in kleine dingen grote kracht is en dat ook God zelf door kleine dingen grote dingen doet. Heeft de Heer ook Paulus niet geleerd: mijne kracht wordt in zwakheid volbracht: en zeggen niet de profeten: "niet door kracht of geweld, maar door 's Heren Geest wordt alles volbracht." Onze troost is dan ook, dat wij zwak zijnde, geen vrees behoeven te hebben, want dat de Here deze zwakheid wil gebruiken en daardoor grote dingen doen.

Alleen maar een kruik met olie in huis; wat kan de arme weduwe daarmee beginnen. Daarmede kan zij geen schuld betalen, daarmee kan zij zich en haar beide zonen niet onderhouden. Dit weet zij zeer goed en zij verstaat dan ook niet, waarom de profeet haar dit vraagt.

Groot is zeker haar verwondering als de profeet tot haar zegt: "ga en eis voor u vaten van buiten, van al uwe naburen ledige vaten: maak er niet weinige te hebben: kom dan in, en sluit de deur voor u en uwe zonen toe, daarna giet in al de vaten, en zet weg wat vol is."

Een wonderlik man is toch die profeet Elisa. Grote dingen als Elia, die 400 Baals-priesters laat slachten en voor koningen en groten zijn strafredenen doet horen, verricht hij niet. Hier gebruikt hij een kruik olie: Naäman moet zich zevenmaal wassen in de Jordaan: de vijanden zijns volks geeft hij brood: der profeten zonen voedsel maakt hij gezond met een handvol meel, en zo doet hij wonderen van weldadigheid en zegen. Of hij minder geacht was dan Elia. We geloven het niet! Minder gevreesd mogelijk wel, maar meer geliefd zeker ook. Had hij dan zijn volk meer lief dan Elia? Neen, zeker niet, het kan de vraag zijn of Elia misschien niet inniger en vuriger zijn volk beminde dan Elisa. Maar

Elia was de man van het onweer en het vuur, Elisa de man van stilligheid en de zachtheid. Beide zijn zeker nodig op hun tijd, maar de eerste trekt meer dan de laatste.

Dé arme weduwe doet terstond wat de profeet haar zegt. Zij is ongelijk aan Naäman, die zich ergert aan de onbeleefdheid des profeten, en toornt, omdat Elisa hem beveelt zich te gaan wassen in de Jordaan. Zij doet wat hij zegt, zonder iets te vragen, zonder te twijfelen. Zij beveelt hare zonen vaten te halen, te lenen, te brengen: sluit de deur toe, neemt haar oliekruike en giet, giet, giet, totdat alle vaten in haar huis vol zijn. Dan gaat zij nog eens weer tot de profeet, deelt hem mede, wat zij gedaan heeft en vraagt, wat nu met die volle vaten te moeten doen.

Zijn antwoord was weer even eenvoudig: "ga heen, verkoop de olie en betaal uwen schuldheer; gij dan met uwe zonen, leef van het overige." Haar werk was dus met het vullen der geleende vaten nog niet afgedaan. Zij moest haar werk ten einde toe voltooien: zij mocht niet ledig blijven: werken moest zij, om in haar onderhoud te voorzien, opdat zij waarlijk weduwe kon blijven en niet in een strik der zonde vallen.

Welk een gejuich zal daar geweest zijn in het huis der weduwe en in haar hart, toen zij 's avonds, na het verkopen van de olie, haar schuldheer had betaald en met haar beide zonen, vrij van schuld, vrij van vrees voor een droevige toekomst, vrij van de gedachte aan scheiding en dienstbaarheid in haar huis mocht neerknielen met hare zonen en zingen: "Loof de Heer mijne ziele en vergeet gene van zijne weldaden, want Hij houdt de wees en de weduwe staande." Want zij heeft de God Jacobs geloofd, al vergat zij ook zijn dienst-knecht niet, die in Zijne hand het werktuig der verlossing was geweest. Daarom ook treedt de profeet terug, opdat al de ere en de grootheid toekome en toegebracht worde aan Hem, die waakt over de ellendigen en verdrukten en de twistzaak der weduwe opneemt.

Mogen ook wij van Elisa de les leren hoe te helpen en met de weduwe verstaan, dat aan de Here God, de God Jacobs, de Vader in Christus alléén alle ere moet toekomen.

Het District Hospitaal

te Heidelberg (Transvaal)

Het District Hospitaal te Heidelberg (Transvaal) is een instelling door plaatselijke inspanning, grootendeels op initiatief van den Magistraat, de WelEd. Heer O. W. Staten, tot stand gekomen, en geheel uit bijdragen van private personen opgericht en in leven behouden.

Aan het hoofd staat een Comité van inwoners van het dorp en het district Heidelberg: de inrichting zelf wordt bestuurd door Zuster E. Leibbrandt, een wel opgeleide Verpleegster, met veel ondervinding in Zuid Afrika; ook de andere zusters hebben allen hare Certificaten.

Aan alle patienten kan een goede behandeling worden verzekerd, te meer omdat Zuster Leibbrandt als een geboren Afrikaanse dame zoowel Hollandsch als Engelsch goed spreekt.

Wij kunnen overleggen getuigschriften van patienten en Docters, die zeer gunstig zijn voor de inrichting.

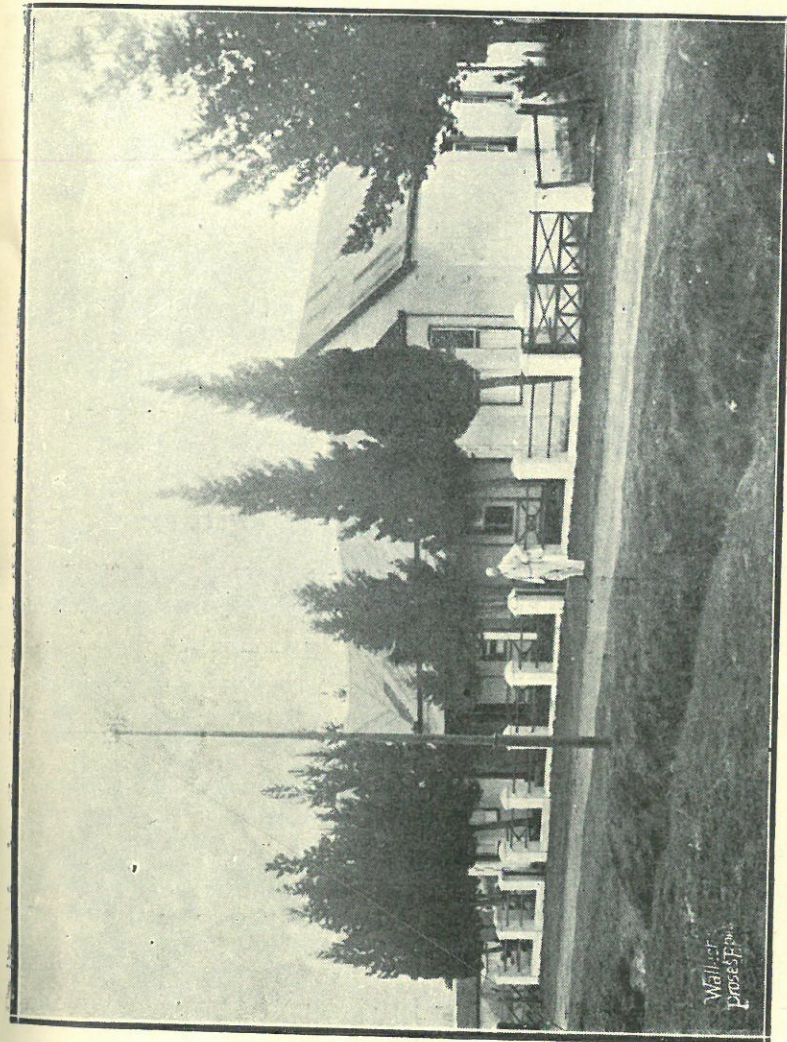
Verplegingskosten zijn 10/- per dag; men heeft zijn eigen doctor. Ingeval van onvermogen om te betalen kan men ook, op een certificaat van magistraat of leeraar gratis behandeld worden.

Aanzoek voor opname moet gedaan worden bij den Secretaris, den heer Beecham of bij de Matrone Zuster Leibbrandt.

Het plan bestaat, om zoo mogelijk in 1916 een geheel nieuw hospitaal te bouwen, waarin dan ook kraamvrouwen kunnen worden verpleegd.

Tot het geven van meer inlichting is bereid

Ds. JAC. VAN BELKUM,
lid van het Comité.

District Hospitaal te Heidelberg, Transvaal.
(Photo van A. Blaettler.)